Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 154 (6. 943) ◉ 1989 йил 6 июль, пайшанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

◉ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачевнинг Францияга визити давом этмоқда. Бугун газеталарда М. С. Горбачевнинг Францияда бўлиши, М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран ўртасидаги музокаралар ҳақида хабарлар эълон қилинган.

◉ Эришилган аҳдлашувга мувофиқ Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Ражив Ганди совет раҳбариятининг таклифига биноан шу йил июль ойининг ўрталарида дўстона амалий визит билан Совет Иттифоқига келади, деб хабар берилади расмий хабарда.

◉ «Правда» газетасининг учинчи саҳифасидаги «Халқ депутати минбари» рубрикали «Шунчаки катта оила эмас» мақоласида газета мухбири СССР халқ депутати Б. Е. Патон билан миллатлараро муносабатлар ҳақида суҳбатлашади.

◉ 1989 йил 4 июль куни Совет Иттифоқида «Космос» учирувчи ракетаси ёрдамида Ернинг сунъий йўлдоши — «Надежда» учирилди, деб хабар қилинади ТАСС хабарида.

◉ Республика газеталарида Фарғонада иш олиб бораётган Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. И. Иброҳимов бошчилик қилаётган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг комиссияси фаолияти ҳақида хабар, Ўзбекистон хотин-қизлари республика кенгаши президиумининг кенгайтирилган мажлисида қабул қилинган мурожаат эълон қилинган.

СССР Олий Советининг биринчи сессиясида

СССР Олий Совети биринчи сессиясининг 4 июлдаги мажлисида раислик қилувчи 30 июнь куни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари лавозимига В. М. Каменцев номзоди муҳокама қилинганлигини эслатади. Овоз бериш чоғида ҳозир бўлган депутатларнинг кўпчилиги унинг тасдиқланишини ёқлаб чиқди. Бироқ ўша мажлисда залда депутатларнинг салкам учдан бир қисми ҳозир бўлмаганлиги сабабли масалани кўриб чиқишга СССР Олий Советининг кейинги мажлисларидан бирида қайтишга қарор қилинган эди.

В. М. Каменцев номзоди яна муҳокамага қўйилади.

В. М. Каменцевни халқаро ишлар комитети, иқтисодийислоҳот масалалари комитети ҳамда план ва бюджет, молия комиссияси номидан қўллаб-қувватлаган депутат **А. С. Дзасохов**дан кейин депутатлардан **А. А. Собчак, А. Г. Журавлев** ва **С. Н. Хожиев** сўз олдилар. Даъвогар шанига жиддий танқид гаплари айтилди.

Овоз бериш натижасида В. М. Каменцевнинг СССР Министрлар Совети Раиси ўринбосари лавозимига номзоди рад этилади.

Овоз бериб бўлингандан кейин **Н. И. Рижков** сўз олади. У овоз бериш натижаларига қарамай, ўз фикрида қолишини, В. М. Каменцев яна бир неча йил СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари лавозимида самарали ишлаши мумкин эди, деб ҳисоблашини айтди.

Н. И. Рижков СССР Олий Советининг халқ депутати сифатида депутат А. А. Собчакнинг баёноти хусусида СССР Олий Совети Президиумига сўров билан мурожаат қилди. Депутат Собчак В. М. Каменцев бошчилик қилган аппаратда гўё қариндош-уруғчилик алоқалари туфайли лавозимларни эгаллаб турган ходимлар оз эмас, деган эди. Нотиқ А. А. Собчакдан ана шу кишиларнинг рўйхатини СССР Олий Советига тақдим этишни талаб қилди.

Раислик қилувчи депутат Н. И. Рижковнинг талабини қўллаб-қувватлайди.

СССР Олий Совети СССР министрлари лавозимларига номзодларни кўриб чиқишга ўтади.

А. С. Сисцовни СССР авиация саноати министри этиб тайинлаш тўғрисидаги масала депутатларнинг муҳокамасига қўйилади.

А. С. Сисцовга сўз берилади. У мамлакат авиация саноатини ривожлантириш истиқбол программаси тўғрисида депутатларга сўзлаб берди. Унинг сўзларига кўра, тармоқ мутахассислари ўзларининг келгусидаги ишларида ишлаб чиқарилаётган техниканинг сифатини оширишга, унинг ишончлилиги ва пишиқ-пухталигига асосий эътиборни қаратиш ниятидадирлар. 2000 йилгача мўлжалланган тегишли планлар ишлаб чиқилиб амалга оширилмоқда. Космик программалар устидаги, «Бўрон» системасини яхшилаш устидаги, шунингдек анча ҳаракатчан авиация-космик системалар устидаги ишлар давом этмоқда.

Қурол-яроғларни харид қилишга маблағлар қисқартирилаётган, конверсия қилинаётган шароитда биз бўшатилаётган қувватларнинг бир қисмини граждан авиацияси техникасини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга йўналтириш ниятидамиз, деди сўнгра министр лавозимига номзод. У енгил саноат, агросаноат, савдо учун машиналар системаси, техник ускуналар ишлаб чиқариш планларига батафсил тўхталди. Унинг фикрича, бу соҳада ҳам ҳозирги замон техника даражасига чиқиб олиш вазифаси турибди.

Нотиқ халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш юзасидан тармоқ ўртага қўйган вазифалар билан халқ депутатларини таништирди. Бунга, жумладан, чет элларга авиация техникасини пландан ташқари сотиш ва олинган валютага зарур ускуналарни харид қилиш ҳисобига эришиш мўлжалланмоқда.

Номзод ўз нутқининг бир қисмини тармоқнинг социал программаларига, авиация саноатимизнинг яратилаётган авиация техникасини самарали равишда муттасил такомиллаштириб боришига имкон берадиган истиқболли илмий тадқиқотларга бағишлади. Министр лавозимига даъвогар депутатларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Депутатлардан **В. И. Колесников, А. А. Коршунов, В. И. Воскобойников, Е. А. Кутепов** ва бошқалар министр лавозимига даъвогар шанига фикр-мулоҳазалар ва истакларни билдирдилар.

А. С. Сисцов СССР авиация саноати министри этиб тайинланади.

СССР автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министри лавозимига даъвогарлик қилаётган Н. А. Пугиннинг номзодини муҳокама этиш таклиф қилинади.

Н. А. Пугин минбарга чиқади.

Нотиқ депутатлардан тушган саволларнинг йўналишини эътиборга олиб, идоранинг умумий позициясини баён этиш чоғида қишлоқ хўжалик машинасозлигини ривожлантириш муаммоларига алоҳида эътибор берди. Бундай устунлик учун жиддий сабаб бор. Маълумки, министрлик ўтган йилнинг декабрь ойида автомобиль саноати ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш саноати негизида ташкил этилган эди.

Ўтган вақт ичида, деди ҳукумат аъзолигига номзод, бош масалаларни аниқлаб олишга муваффақ бўлиндики, қишлоқ хўжалик техникасини ишлаб чиқариш ана шу масалаларни ҳал этишга боғлиқ, ишнинг истиқболли йўналишлари ҳам белгилаб олинди. Нотиқ ҳозирги пайтда қишлоқ хўжалик машинасозлигига хос кўпгина камчиликларни ўз-ўзини танқид руҳида эътироф этиб, қишлоқ учун яратилаётган техникага нисбатан барча даъволарни ҳисобга олиб, ўзига хос ревизия ўтказилганлигини маълум қилди. Шунга мувофиқ кўпгина моделлардаги машиналарнинг бир қанча янги типлари жадал суръатлар билан ишлаб чиқилмоқда ва модернизация қилинмоқда.

Жумладан, тракторсозлик соҳасида нималар қилинаётгани депутатларга муфассал айтилди. Кучли машиналар ишлаб чиқарувчи қувватлар вужудга келтирилмоқда. КПСС Марказий Комитети 1989 йил март Пленуми қарорларини эътиборга олиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги ижарачиларга, оилавий пудрат звеноларига хизмат қилувчи механизация воситаларини яратишга катта кучлар жамланган. Ҳам Ватанимиздаги, ҳам лицензия асосидаги ишланмалардан фойдаланилмоқда. Мамлакатнинг ЗИЛ, ВАЗ КамАЗ каби ва бошқа энг катта автомобиль заводлари мана шунга жалб этилган. Тармоқ донли экинларни ва ем-хашакни йиғиштириб олиш чоғида нобудгарчиликни иложи борича камайтириш имконини берадиган техникани яратиш вазифасини сабот билан ҳал этмоқда. Шу боисдан хилма-хил янги машиналар мамлакатнинг турли регионларидаги иш шароитини эътиборга олиб яратилмоқда.

Мана шу ишланмаларнинг ҳаммаси мумкин қадар тезроқ фақат намуналаргина бўлиб қолмай, кўплаб ишлаб чиқарила бошлаши жуда муҳимдир, деб таъкидлади нотиқ.

Саволларнинг катта бир туркуми мамлакатнинг автомобиль паркини шакллантириш муаммолари билан боғлиқ эди. Нотиқ ана шу саволларга жавоб қайтариб, ҳукумат келгуси беш йилликда енгил машиналар ишлаб чиқарувчи қувватларни амалда икки баравар оширишга қаратилган қарор қабул қилганлигини айтди. Бу — ўткир социал масалани ҳал этиш йўлида қўйилган муҳим қадамдир. Юк автомобилларини ишлаб чиқаришда эса, ҳукумат аъзолигига номзоднинг фикрича, мақбул даражага эришилган.

Масалани муҳокама қилишда депутатлардан **И. М. Ивченко, В. Я. Калашников, В. И. Гросс, В. Е. Головиев** ва бошқалар иштирок этдилар.

СССР Олий Совети Н. А. Пугинни СССР автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министри этиб тайинлайди.

В. Ф. Коновалов СССР атом энергетикаси ва саноати министри лавозимига тасдиқланиш учун таништирилади.

Минбарда — **В. Ф. Коновалов.** У бир-бири билан ўзаро боғлиқ ҳолда ишлаётган илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюролари, ишлаб чиқариш бирлашмалари ва комбинатлар, қурилиш ташкилотлари кирган министрликнинг структураси ҳақида сўзлаб берди. Тармоқнинг асосий вазифалари мудофаа техникасини ясаш ва яратишдан иборатдир. Бунга асосий эътибор берилади.

Биринчи навбатда атом станциялари учун буғ ўтказувчи қурилмаларни ишлаб чиқиш — иккинчи бир катта йўналишдир. Ҳозир, деди нотиқ, ана шу ускуналарни тайёрлайдиган корхоналар тармоққа қўшилмоқда. Бундан ташқари министрликка атом станцияларини ишлатиш топширилмоқда. Унинг фикрича, барча ишларнинг хавфсизлигини таъминлайдиган структурани вужудга келтириш зарур.

Сўнгра нотиқ тармоққа қарашли бўлган фундаментал илм-фан олдида турган вазифаларга тўхталди. Термоядро тадқиқотларида, юксак энергиялар ва элементар зарралар физикасида, лазер техникасида ва бошқа соҳаларда нотиқнинг фикрича, ёриб ўтишга эришиш зарур.

СССР министри лавозимига даъвогар ўз нутқининг бир қисмини тармоқнинг социал муаммоларни ҳал этишдаги иштирокига, халқ депутатларининг бошқа саволларига жавоблар қайтаришга бағишлади.

Депутатлардан **Е. П. Велихов, В. Д. Романенко, Н. Н. Прибилова, И. М. Богданов** В. Ф. Коноваловнинг номзоди ва тармоқнинг фаолияти тўғрисидаги фикрларини ўртоқлашдилар.

В. Ф. Коновалов кўпчилик овоз билан СССР атом энергетикаси ва саноати министри этиб тайинланади.

Депутат **Е. П. Велихов** министрликнинг аввалги номини, яъни СССР Ўрта машинасозлик министрлиги номини сақлаб қолишни таклиф этади.

СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. И. Рижков** шу масала хусусида изоҳ берди.

Унинг фикрича, министрликда энг муҳими халқ хўжалигининг у ёки бу секторида амалга ошириш зарур бўлган ишларнинг мазмунидир. Шу нуқтаи назардан ёндашилган тақдирда Ўрта машинасозлик министрлигининг номини СССР Атом энергетикаси ва саноати министрлигига айлантириш ҳақидаги қарор тўғридир.

Мамлакатимизда номи ниқобланган иккита министрлик — Ўрта машинасозлик министрлиги билан Умумий машинасозлик министрлиги бор эди, деб таъкидлади Н. И. Рижков. Улар нима учун шундай деб аталганлигини тушуниш қийин.

Депутат Е. П. Велиховнинг таклифи овоз бериш йўли билан рад этилади.

Раислик қилувчи **А. И. Лукьянов** депутатларга шуни маълум қиладики, уларнинг истакларига мувофиқ сессиянинг секретариатида махсус ахборот-маълумот хизмати тузилган. Ленин номли давлат кутубхонасида биринчи навбатда депутатларга хизмат уюштирилган. СССР Олий Совети Секретариатининг кутубхонаси ҳам уларга хизмат қилмоқда.

СССР халқ депутатларига гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги эслатма тарқатилганлиги маълум қилинди.

К. Ф. Катушевни СССР ташқи иқтисодий алоқалар министри қилиб тайинлаш тўғрисида таклиф киритилади.

К. Ф. Катушев ўз нутқида министрликнинг баъзи асосий вазифаларига тўхталди.

Биринчидан, деди министрликка номзод, ташқи иқтисодий комплекснинг бошқа қатнашчилари билан биргаликда давлатда ташқи иқтисодий фаолиятни бошқариш системасини вужудга келтиришни тугаллаш керак. Бу мамлакатда бўлган экспорт ресурсларидан оқилона фойдаланишга имкон беради.

Иккинчидан, Ташқи иқтисодий алоқалар министрлиги халқ хўжалиги тармоқларида рақобат қобилияти бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни таъминлайдиган махсус экспорт ишлаб чиқаришларни ташкил этишга кўмаклашиш ниятидадир.

Учинчидан, ташқи иқтисодий фаолият ислоҳоти омилларини такомиллаштириш, уни бутун мамлакат экономикасини ислоҳ қилиш элементлари билан мувофиқлаштириш министрлик фаолиятининг энг муҳим йўналиши ҳисобланади. Давлат корхоналари коллективлари манфаатларини умумдавлат манфаатлари билан уйғунлаштиришни таъминлаш керак бўлади.

Давлат аҳамиятига молик моллар ишлаб чиқараётган, лекин бугунги кунда валюта тушумлари олмаётган корхоналар коллективлари аҳволини социал жиҳатдан тўғрилаш учун валюта тушумлари системасини ишлаб чиқишни ниҳоясига етказиш зарур, деб таъкидлади нотиқ. Давлат буюртмаларига мувофиқ маҳсулот экспорт қилаётган, ўз маҳсулотини қарзга ва текинга бераётган корхоналарга нисбатан ҳам худди шундай ишларни амалга ошириш керак.

К. Ф. Катушев, шунингдек стратегик аҳамиятга молик маҳсулотларни — дон, озиқ-овқат молларини экспорт қилаётган Ватанимиз ишлаб чиқариш корхоналарини валюта ва валюта товарлари билан рағбатлантириш зарур, деб ҳисоблайди.

СССРнинг социалистик мамлакатлар билан алоқалари самарадорлигини ошириш ҳам устун вазифалардандир, деб таъкидлади нотиқ.

Депутатлардан **Г. И. Исаев, А. Н. Саунин, Е. У. Ким** тавсия этилаётган номзод тўғрисида ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

К. Ф. Катушев СССР ташқи иқтисодий алоқалар министри лавозимига тайинланади.

Раислик қилувчи Г. А. Габриэлянцни СССР геология министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишни таклиф этади.

Министрликнинг келажак фаолияти концепциясини баён этиш ва депутатларнинг саволларига жавоб бериш учун **Г. А. Габриэлянц** минбарга таклиф этилади.

Мамлакатимиз ер остидаги минерал хом ашёнинг ҳамма турлари билан халқ хўжалигини таъминлаш ҳозир геология-қидирув тармоғининг бош вазифасидир, деди у. Давлат минерал хом ашёнинг кўпчилик турлари запаслари жиҳатидан дунёда биринчи ўринни эгаллаб турган бўлса ҳам, улардан бир қанчасини қийинчилик билан олмоқда. Нотиқнинг фикрича, кўпгина конлар олис истиқболдагина самара беражаги бунга сабаб бўлмоқда.

(ТАСС).

«Ташметрострой» трестининг пешқадам ишчи коллективлари кўп. Шулардан бири Г. Гостенин етакчилик қилаётган лаҳмчилар бригадасидир. Улар шу кунларда зиммаларидаги топшириқларини сидқидилдан адо этмоқдалар.

Р. Шарипов сурати.

Ташвишли манзиллар бўйлаб

Мана уч йилдирки, В. И. Ленин номидаги Совет болалар фонди ва СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ташаббуси билан болалар ва аёллар ўлими юқори бўлган районларда истиқомат қилувчи болалар ва оналарга шошилинч медицина ёрдамини кўрсатиш учун мамлакатимизнинг етакчи медицина муассасаларининг шифокорлари Ўзбекистонга ташриф буюришмоқда.

Уларнинг ҳаммаси — педиатрлар, акушер-гинекологлар, неонатологлар — даставвал Тошкентга қадам ранжида қилишади. Аммо бу ерда узоқ вақт қолиб кетишмайди: ким, қаерга ва қандай қилиб йўл олади мазмунидаги ташкилий масалаларни ҳал этиш учун кўпи билан икки кун бўлишади холос. Шундан сўнг дарҳол йўлга тушадилар.

Бутуниттифоқ шифокорлар десанти йўл олган манзиллар турли-туман. Қорақалпоғистон, Хоразм, Бухоро, Сурхондарё, Сирдарё ва республикамизнинг бошқа областлари шулар жумласидандир. Шу ерларда уларнинг ёрдами айниқса зарур.

Эпидемиялар жиҳатидан айниқса хавфли бу йилги ёзда — юқумли касалликлар авж оладиган даврда областларда 150 га яқин врачлар меҳнат қилмоқда. Шуларнинг 75 нафари РСФСРдан — Иваново, Тула, Воронеж, Саратов, Рязань, Новгород ва бошқа шаҳарлардан етиб келди. Улардан ташкил этилган 13 бригада Қорақалпоғистон область ва республика касалхоналарида, реанимация бўлимларида даволаш ишларини олиб боришяпти, маслаҳатлар беришяпти, маҳаллий врачлар билан ўз тажрибаларини ўртоқлашишяпти.

Ленинград педиатрия илмий-тадқиқот институтининг 15 нафар врачидан таркиб топган бригада май ойидан бери Бухорода юқори малакали медицина ёрдами кўрсатаяпти. СССР Медицина фанлари академияси педиатрия илмий-тадқиқот институтининг, Бутуниттифоқ оналик ва болаликни муҳофаза қилиш илмий-тадқиқот марказининг медиклари Қорақалпоғистонда ва Сурхондарё областида маслаҳатлар беришяпти, кичик беморларга медицина ёрдамини кўрсатишяпти. Ленинград врачлар малакасини ошириш институтидан келган 10 нафар мутахассис Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР касалхоналарида меҳнат қиляпти.

Тошкент медицина илмий-тадқиқот институтлари, Тошкент медицина институти, Ўрта Осиё медицина педиатрия институти, Андижон ва Самарқанд медицина олий ўқув юртларининг 50 дан зиёд бригадаси ҳам республика қишлоқ касалхоналарининг врачларига ёрдам бериш учун жўнаб кетди. Бундан кузатилган мақсад — беморларга юқори малакали медицина ёрдами кўрсатиш, болалар ва оналар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш ҳамда мустаҳкамлаш йўлида консультациялар ва профилактика ишларини олиб боришдир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Унвон муборак!

Совет матбуотини ривожлантиришда ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун қуйидаги СССР Журналистлар союзи аъзолари «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист» фахрий унвонига сазовор бўлдилар.

Обидхўжаев Абдусамад — Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси нашриёт бўлимининг мудири.

Аъзамхўжаева Зуҳра Муҳаммаджоновна — «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциялари хатлар бўлимининг катта мухбири.

Жалолов Муҳиддин Камолович — «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси бўлими мудири.

Исломова Матлуба Рихсибоевна — республика радиоэшиттиришлари ижтимоий-сиёсий программаси Бош редакциясининг шарҳловчиси.

Каплинская Тамара Моисеевна — «Правда Востока» газета редакцияси маданият бўлимининг мудири.

Копейкис Наум Михайлович — «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» газеталари редакцияси бўлим мудири.

Морозов Иван Александрович — пенсионер.

Мусаев Соат Ғиёсович — «Тошкент ҳақиқати» газетаси редакторининг ўринбосари.

Отахонов Маъруф Отахонович — «Ҳақиқати Ўзбекистон» газета редакцияси бўлим мудири.

Яковенко Нелли Ивановна — «Ташкентская правда» газетаси редакторининг ўринбосари.

Ҳамкасбимизни табриклаймиз!

Зуҳра Муҳаммаджоновна Аъзамхўжаева «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциясида газеталар ташкил этилган кундан бошлаб, мана 23 йилдан бери меҳнат қилади, унинг журналистика соҳасидаги умумий стажи эса 30 йилдан ошиб кетди.

У редакциянинг энг мураккаб участкаларидан бири — хатлар бўлимига раҳбарлик қилади. Одамларнинг эҳтиёжлари ва ғам-ташвишларига ҳамдардлик журналист аёлнинг ўзига хос фазилатидир. Шунинг учун бўлса керак уни тошкентликлар яхши билишади.

«Оқшом» редакцияси коллективи З. М. Аъзамхўжаевани «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист» фахрий унвони берилганлиги билан чин қалбдан табриклайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашув

5 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. А. Каримов Тошкентдаги Монголия Халқ Республикасининг бош консули Ц. Буянтогтох, Афғонистон Республикасининг бош консули Ғ. Ҳ. Ҳамгар, Ҳиндистон Республикасининг бош консули Й. Кумар, Ливия Араб Халқ Социалистик Жамахириясининг бош консули А.-М. А.-Г. Омранни қабул қилди.

Консуллик ваколатхоналарининг бошлиқлари номидан Ц. Буянтогтох И. А. Каримовни юксак лавозимга сайланганлиги билан табриклади, ишда муваффақият, республика меҳнаткашларига эсон-омонлик тилади.

И. А. Каримов самимий сўзлар учун миннатдорчилик билдирди, Ўзбекистонда қайта қуриш қандай бораётганлиги ҳақида гапириб берди, яқин вақт ичида ҳал этилиши лозим бўлган асосий муаммоларга тўхталди. Булар орасида уй-жой, озиқ-овқат билан таъминлаш, соғлиқни сақлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бор. Бу вазифаларнинг ҳал этилиши кўп жиҳатдан меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини ривожлантиришга боғлиқдир, мамлакатда рўй бераётган революцион ўзгартишлар шароитида улар учун кенг имкониятлар очилмоқда. Демография муаммосига катта эътибор берилди, аҳолини иш билан таъминлаш, ёш авлодни тарбиялаш, миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш ва мустаҳкамлаш масалалари шу муаммо билан боғланган.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон билан Тошкентда ўз консуллик ваколатхоналарига эга бўлган мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабат масалалари ҳақида гаплашиб олинди.

Иккала томон мавжуд дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверишига умид билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

Миш-мишлар ва ҳақиқат

Чироқлар яна ўчди

Эрталабдан редакцияда телефон қўнғироқлари жиринглай бошлади. Шаҳарнинг турли бурчакларидан мурожаат қилаётганларни бир нарса: электр таъминотидаги узилиш сабаблари қизиқтирар эди. Маълум бўлишича, 4 июль кечаси чироқлар тўсатдан ўчиб қолиб, «Алгоритм», «Шимолий-Шарқ», «Беруний» массивларида истиқомат қилувчи тошкентликлар телевизор орқали «Время» программасини, Юрмаладаги қўшиқчилар конкурсини кўролмай қолишибди.

Нима гап? Эҳтимол шаҳарда навбатдаги фавқулодда ҳодиса рўй бергандир? Вақтни бой бермай «Узбекэнерго» ишлаб чиқариш бирлашмасига қўнғироқ қиламан.

— Ўтган кеча-кундуз мобайнида электр энергия таъминотида жиддий узилишлар бўлгани йўқ, — тахминан шундай деб жавоб беришади менга телефон орқали.

Овунтирувчи жавобга қарамай, шубҳалар мени тарк этмайди. «Шамолсиз дарахтнинг учи қимирламайди. Ҳеч қандай сабабсиз одамлар «Оқшом»га мурожаат қилишмайди».

Мана ниҳоят мен Тошкент электр тармоқлари корхонасининг бош инженери В. Терсицкий кабинетидаман. Вадим Дмитриевичнинг ҳам ўтган кеча-кундузда рўй берган авариялардан хабари йўқ. Бирорта ҳам маълумотда, бирорта ҳам ҳисоботда фавқулодда ҳодиса ҳақида ҳеч нарса дейилмаган.

В. Терсицкий менинг олдимда шаҳар марказий диспетчерлиги билан боғланади. Қоғозларнинг шитирлаши ва навбатчининг «узилиш бўлгани йўқ» деган овози эшитилади. Шаҳарнинг барча район диспетчерликларидан ҳам худди шундай ахборот олинди.

— Ҳайрон бўлманг. Энергетиклар ишида қишдагидек ёзда ҳам тиғиз пайтлар бўлиб туради. Совуқ кунларда жамики иситиш асбоблари ишга туширилса, ёзда кондиционерлар тўла қувват билан ишлайди, — деб тинчлантиради мени В. Терсицкий. — Ўзингизга маълум, ёғингарчилик кунлари ҳам электр таъминотида узилишлар бўлиб туради.

Айни вақтда шуни ҳисобга олиш керакки, шаҳарда 480 мингдан зиёд хусусий — маиший абонентлар, 19 мингта сартарошхона, магазин каби майда ташкилотлар ва хизматлар бор. Ўз-ўзидан аён, йирик истеъмолчилар — 400 дан зиёд саноат корхоналари ҳам мавжуд. Электр энергияни узлуксиз етказиб бериш ниҳоятда мушкул, баъзан техника панд бериб туради. Шундай экан, таъминотдаги узилишлар бизнинг айбимиз эмас, кулфатимиздир!

Шу билан бирга шаҳар аҳолисини, ишлаб чиқариш объектларини электр энергиясиз қолдираётган бошқа жиддий сабаблар ҳам бор. Ер ковлаш ишларини бажараётганда юқори вольтли кабелларнинг узилиши шулар жумласидандир. Газетамиз саҳифаларида ана шу мавзуга бир неча марта мурожаат қилинди. Айбдорлар топилмоқда, улар ўз қилмишларини бўйинларига олишяпти, чора-тадбирлар кўрилмоқда. Аммо улардан сабоқ чиқарилмаяпти. Кабелларнинг узилиши эса давом этмоқда...

В. СЛАВИН.

— Инсон камолини меҳнат белгилайди, қизим. Шунинг учун ҳам касбингдан меҳрингни аяма. Кам бўлмайсан.

Бир пайтлар устозидан эшитган бу гапларни Хожар Аглиулова ҳали-ҳали унутмайди. Ўшанда у зилзиладан вайрон бўлган Тошкент шаҳрини тиклашга Сирдарё областидан ёрдамга келганди.

Хожар Аглиулова ҳозир ҳам қурувчилар билан бир сафда астойдил меҳнат қилмоқда. Шаҳримизни янада кўркам қилишга ўз ҳиссасини қўшаяпти. У меҳнат қилаётган 4-трестнинг 32-қурилиш бошқармасига қарашли Қўлдош Қўзиев бошлиқ бригада бинокорлари бугунги кунда Юнусобод массивида 600 ўринли янги поликлиникани барпо этмоқда. Тажрибали бинокор «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали нишондоридир.

Б. ТЎРАЕВ.

СУРАТДА: Хожар Аглиулова.

Т. Каримов сурати.

Партия турмуши: *коммунистлар етакчилари ҳақида ҳикоя қиламиз*

Баҳамжиҳатлик

НОНУШТАНИ тайёрлашга барвақт киришган Зуҳронинг ҳаракатлари турмуш ўртоғини бефарқ қолдирмади. Кейинги пайтда у анча ҳаловатини йўқотган эди. Ишдан толиқиб қайтгани етмаганидек уйдаги юмушлар билан ҳам алламаҳалгача куймаланиб қоларди. Устига устак яна барвақт туриб болаларни овқатлантириши керак. Кейин эса ишга, жўшқин ҳаёт бағрига ошиқади.

— Бугун кечроқ қайтаман, адаси, — деди Зуҳро эрталабки насибасини енгил-елпи танаввул этиб бўлгач. — Райкомда йиғилиш бор.

— Яхши, — Абдусамат ака унга далда берди. — Сен хотиржам ўз ишларинг билан шуғулланавер. Болалардан хавотир олма, яқинда Абдумажид практикасини тугатади. Шаҳло бўлса ёзги таътилда. Уларга ўзим кўз-қулоқ бўлиб тураман.

Зуҳро ишга отланди. Бугун ҳам унинг одатдагидек кайфияти чоғ эди. Йўл-йўлакай турмуш ўртоғининг меҳрибон, теран қалб эгаси эканлигини ўйлади. Аслида оиланинг камоли ҳам мана шу туфайли эди. Бирлашма партия ташкилотининг секретари этиб сайланганида ҳам у бениҳоя қувонган эди.

Зуҳро янада яхшироқ ишлаши муҳимлигига ўзида қатъий ишонч ҳосил қилган эди. Аслида ташаббускорлиги, коллективга фидойилиги учун ҳам бирлашма коммунистлари унга таянган эдилар. Корхона касаба союз ташкилотида ишлаган вақтларида орттирган бой тажрибаси кейинчалик унга қўл келди. Бирлашма партия ташкилоти фаолиятини ошириш партком секретарининг энг асосий вазифаси эди. У бу ишга талабчанлик билан муносабатда бўлди. Партия йиғилишларида коммунистларнинг сифат составини яхшилаш билан боғлиқ масалаларга асосий эътиборни қаратди. Натижада қисқа фурсатдаёқ дастлабки ўзгаришлар амалга оширилди. Партияга қабул такомиллашди. Ҳозир коммунист деган юксак номга сазовор бўлиш учун 7 номзод синовдан ўтказилмоқда. Уларнинг ҳар бири меҳнатда ва ижтимоий ҳаётда фаолликларини намойиш этмоқдалар.

«Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси шаҳримиздаги ташаббускор корхоналарнинг бири. Унинг партия ташкилоти ўз сафига 225 коммунистни бирлаштирган. Шу йилдан бошлаб бирлашма хўжаликни бошқаришнинг янги усулига ўтиб ишлай бошлади. Бу билан бирлашма ҳаётининг ҳар жабҳасида коммунистларнинг роли янада ортди. Коммунистларнинг, ишчиларнинг сиёсий онгини оширишда, иқтисодий билимларини мустаҳкамлашда партия ўқувлари яхши самара бера бошлади. «Сенинг позицияңг — қайта қуриш» мавзусидаги йиғилишлар коммунистларни қайта қуриш ишларига фаолроқ жалб қилди. Фотима Бобомуродова, Лидия Даутова каби коммунистлар бу соҳада жонкуяр пропагандистлар сифатида кўзга ташландилар.

Бирлашма коллективининг 99 фоизини хотин-қизлар ташкил қилади. Шунинг учун ҳам аёлларнинг иш шароитини яхшилаш, улар учун қулай имкониятлар яратиш корхонада долзарб вазифага айланган. Айниқса, бирлашмада ишловчи ёш болали оналар учун боғча мураккаб масала бўлиб келмоқда. Тўғри, ҳозир бирлашмага қарашли 190 ўринли болалар боғчаси ишлаб турибди. Аммо талабни қондирмаяпти. Шу боисдан ҳам келгуси йилдан яна 190 ўринли болалар боғчаси қурилишига киришиш мўлжалланмоқда. Икки ойдан сўнг бирлашмада маиший хизмат кўрсатиш комплекси ишга тушади. Ишчи ва хизматчилар учун Хумсонда дам олиш зонаси, пионер лагери бор. Бирлашманинг Сергелидаги филиалида ёрдамчи хўжалик учун теплица қуришга 32 гектар ер ажратилган. Буларнинг барчаси партком секретарининг коммунистлар билан баҳамжиҳат ишлаётгани туфайли бўлмоқда.

Корхонада асосан аёлларнинг, мактаб ёшигача бўлган қизларнинг кўйлаклари, чақалоқлар комплекти тикилади. Тикилаётган маҳсулотларнинг сифатига катта эътибор берилади. 9 кишидан иборат ишчи назорати комиссияси бу борада жиддий иш олиб бораяпти. Улар таъминот масаласига ҳам алоҳида эътибор билан қарамоқдалар.

Ишни орқага сураётганлар билан очиқчасига гаплашиб олинаяпти. Шунинг учун ҳам олдинги йилларга нисбатан ҳозирги кунларда бу ерда тикилаётган кийим-кечаклар харидорлар талабига тўлиқ жавоб бераётир. Уларнинг ассортименти ҳам ўзгартириб борилаяпти. Уларнинг ҳар ойда ўртача янгиланиши учта ассортиментни ташкил этаяпти.

— Менинг орзуим, —дейди партком секретари З. Толипова, — коммунистлар сафи яна ҳам кўпайса. Хотин-қизларимиз қайта қуриш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшсалар, бу айни муддао бўлур эди.

У. АҲМЕДОВА.
«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

Илгариги мавзуга қайтамиз

«Тошкент оқшоми» газетасининг 16 май 1989 йил сонида рейд бригадасининг «ЙЎЛ АЗОБИ... ЁКИ ШАҲАР КЎЧАЛАРИГА ҚАЧОН «СОН» КИРАДИ?» сарлавҳаси остидаги мақолада қаровсиз кўчаларнинг аянчли аҳволи танқид қилинган эди. Мақолада мутасадди ташкилотларнинг масъулиятсизлиги ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилганди. Бироқ Октябрь ва Акмал Икромов районларининг ободонлаштириш бошқармалари ва йўл эксплуатацияси бўлимлари, қолаверса шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси бу чиқишга ҳамон «миқ» этмай келяптилар. Газета бугун яна шу мавзуга қайтди ва йўлни тузатиш ишига бевосита алоқадор бўлган ташкилотлардан жойлардаги камчиликларнинг бартараф этилганлиги тўғрисида қатъий жавоб кутади.

Биз сизга айтсак, кимга қийин бечора пиёдага қийин, ёғин-сочин кунларда бўтқа сувларни сачратиб, ҳеч нарса кўрмагандек олға кетаётган машиналарнинг шофёрлари эса бу ҳақда ўйлаб ҳам кўришмаса керак. Бизларнинг ўзимиз ҳам машина ғилдираги чуқурчага «тақ» этиб тушганда, сачраган балчиқ сувидан хўб «бағри-дилимиз очилиб», атрофга кулги бўлганлардан миз. Шу боис ҳам пиёдаларга ачинамиз. Гоҳида йўлаклар йўқлигидан сийрак сочларимиз тикка бўлади. Аммо кейин билсак у ёқдан бу ёққа ғиз-ғиз ўтиб турган машиналар ҳайдовчиларининг алами ҳам пиёдаларникидан ўн чандон ортиқ экан. Кўча- кўйларда уларнинг арзу ҳолларини эшитавериб, юрак бағримиз эзилиб кетди. Шу баҳона бўлди-ю, шаҳар йўллари бўйлаб «сайр»ни бошладик.

— Сиртдан қараганда, Навоий кўчасининг ҳеч камчилиги йўқдек, лекин сал эътибор берилсами? —Ҳамроҳимизнинг қўллари рулда, оғзи гапда: —Айтинглар мухбир акалар, кўчанинг ёрилмаган жойи борми, — дейди у хуноби ошиб. — Сизлар мухбирсизлар, нега ёзмайсизлар ёки кўчаларимиз текис, равон бўлишини хоҳламайсизлармиʼ?...

Марказий телеграф бекати олдида тўхтадик. Телеграф ва «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг бинолари ўртасидаги кўча (кўча номи ёзилмаган) ковланиб, қувур ўтказилганига 6 ойдан кўп вақт бўлди. Ярмини кўмиб, бир машина ўтадиган йўл қилинди-ю ярмини ҳандақ ҳолича ташлаб кетишди. Аммо бу манзарага йўл назоратчилари, шу соҳа мутасаддилари «томошабин» бўлиб юришганига ҳайрон қоласан, киши. Нега шу йўлларни бузиб ташлаган ташкилотдан уни тузатиб беришни талаб қилишмайди? Бунинг учун ким жавобгар?

Йўловчилардан Раҳим Йўлдошев, Қобилжон Собиржоновларнинг арздодларини эшитинг:

— Бизлар номи ҳам антиқа «Б-3»да турамиз. «Б-3» дегани нима эканлигини ўзимиз ҳам, бошқалар ҳам тушунишмайди. «Тез ёрдам» ёки такси чақирмоқчи бўлсак, адресимизни тушунтиролмай, асабимиз таранг бўлиб кетади. Устига устак бу ерда битта машина аранг сиғадиган йўл қурилганига бир йилдан ошди. Йўлнинг эса йўллиги қолмади. Орзуимиз кўчамизга тузукроқ ном берилса ҳамда пиёдаларга йўлак ўтказилса, машина йўли ҳам ўнқир-чўнқир, бўтқа сувлар йиғилиб ётмаса...

«Б-3»га етганимизда бахтимизга рўпарамиздан юк машинаси «би-бип»лаб, «йўлни бўшат» дегандек қисталанг қилиб қолди. Нима ҳам дердик. Ўзидан каттага йўл бериш ҳар бир кишининг одати бўлганидек, кичик машинамиз, катта машинага йўл бериши учун 200 метр орқага чекинди. Ана «Б-3» ва унинг блоклари Б, Г, В. Уччаласи ҳам савлат тўкиб қаққайиб турибди.

Ҳа, Қобилжон билан Раҳимжон бекорга зорланишмаган экан. Бу ерда афсус надоматлар бўлсинки, равон кўчаларни ахтариб овора бўлдик.

«Вокзальная» ва Темирйўлчилар кўчасининг туташган жойидан уч томонга қараб трамвай йўли кесишади. Темирйўлчилар кўчасидаги кўприк остигача бўлган 200 метр масофа осколка теккан девордек илма тешик бўлиб кетган. Шофёрлар белгиланган тезликни камайтириб ўтиши натижасида, бу ерда турган ГАИ ходимлари ҳам тиқилиб қолган машиналарни тартибга сололмай бошлари қотади. Томошабинлар бу жойдаги томошани кўрсалар, бир циркка борганчалик таассурот олган бўлардилар.

Йўлларнинг носозлиги ҳақида Октябрь район ГАИ бўлими инспектори, милиция капитани Т. Исмоилов шундай дейди:

— Кўчалар қанча равон бўлса, бахтсиз ҳодисалар шунча кам бўлади. Кейинги йилларда йўл қурилишида чала ташлаб кетиш авжига чиқди. Бунинг устига қази-қазилар кучайиб кетди. Бузишга тезгина бузиб ташлашади. Тузатишга келганда йиллар давомида битказилмайди. Бу ўринда «Водоканал» тресті вакилларини тартибга солиш жуда қийин бўлмоқда. Шомуҳамедов, Айний, Архангельский, Қосимхўжаев кўчаларини қазиб ташлашган, тузатишдан эса дарак йўқ. Гулханий, Усмон Юсупов, Уйғур кўчаларининг ўзидагина 34 та қувур қудуғининг қопқоқлари 15—20 сантиметр паст ёки баланд қилиб қурилган, йўл юзаси текислигига тенглаштиришни ўйлаб ҳам кўришмаган.

«Водоканал» тресті раҳбарларидан эса «бажарамиз», «тузатамиз» деган сўзларни эшитамиз, холос. Улар бир неча бор огоҳлантирилганди, аммо ваъда беришдан нариги ўтишмаяпти.

Республика Давлат автоинспекциясининг маълумотига қараганда, 1989 йилнинг ноябрь ойида республикада 1311 йўл бахтсиз ҳодисаси бўлиб, 251 киши ҳалок бўлган, 1411 киши ҳар хил жароҳат олган. Албатта, бу қайғули ҳодисаларда йўл қурилиши ходимларининг ҳам «ҳиссалари» бор. Кўп ўринларда ҳайдовчилар гуноҳкор бўлиб қолишади-ю, йўл «хўжайин»ларининг айблари эсга ҳам олинмайди. Бундан «руҳланган» мутасаддилар тузук йўлларни ҳам бузиб кетишда давом этмоқдалар. Айни кунларда Ғафур Ғулом, Муқимий, Навоий, Беруний, Энгельс, ва бошқа кўчалардаги ковла-ковлалар, ишни чала-чулпа битказиб кетишлар авжига чиқмоқда. Бузилган жойларни созлаш эса йиллаб чўзилиб кетаётганидан кўз юмиб бўлмайди.

КЎЧАНИНГ ЭГАСИ БОРМИ?

Ғафур Ғулом ва Муқимий кўчаларини қазишни бир йилдан бери давом этиши кишиларнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда. Наҳотки, иш шунчалик чўзилса?! Балким қувур ўтказиш учун маълум материаллар етишмас. Шундай бўлса, уларни олдиндан тахт қилмасдан кўчаларни кавлаб ташлашнинг нима кераги бор?

Ўнқир-чўнқир кўчаларнинг дастидан идоралар, корхоналарнинг шофёрлари ва шахсий машина ҳайдовчиларининг ҳам фиғони фалакка етган. Мана улардан бирининг хати:

— Тошкентдек шаҳри азимда бирон-бир тузук, яъни текис-равон кўча йўқлиги одамга алам қилар экан. Ҳар бир йўлда 10-15 чуқурчага тушиб чиқмасдан илож йўқ. Йўл қурувчиларига боплаб «таҳсин» айтиб, аламингдан чиқасан киши. «Жигули»лар чуқурларга тушавериб ғилдирак, дискалар мўлжалланган вақтига етмасдан ишдан чиқади. Булар топилмас матоҳ. 20 тийинлик деталь бозорда 40, 45 сўм. Йўлда машина юргани учун ҳар от кучи ҳисобига 50 тийиндан тўласагу, йўлнинг аҳволи бу бўлса. Кишига алам қиларкан. Додимизни мутасадди ўртоқларга айтсангизу, йўл қурилиши ишларини ғалвирдан ўтказсангиз,—деб М. Турсунов.

М. Турсунов ҳақ. Шаҳарнинг деярли ҳамма кўчаларига кириб чиқдик. Афсуски, чуқурсиз, ёрилмаган кўчани учратолмадик. Буни ҳам ўзига хос «рекорд» деса бўлади. Афтидан ҳали йўл қурилиши ташкилотлари идораларига қайта қуриш шамоли кириб келмаганга ўхшайди.

Чуқурларни ямаш ҳам ҳамма кўчаларга насиб этавермас экан. Октябрь районидаги 448-болалар боғчасига олиб борадиган кўча бир йилдан бери, полиграфия техникуми ёнидаги кўча 2—3 йилдан бери кўлоб сувлар йиғиладиган жойга айланиб, ёзда чанг-тўзон, қишда лойгарчилик бўлганича ямоқчиларни кутиб ётибди. Бундай ямоққа зор кўчалардан бири — Алоқа кўчасининг қачон ремонт қилинганини ҳеч ким айта олмайди. А. Қодирий маҳалла комитетининг ёни, Қуёш проезди кесишган жойлари кичик-кичик ҳандақчаларга айланган. Ойбек кўчаси ҳам булардан ортиқ эмас. Ушбу кўчадаги пиёдалар юрадиган қисми —«Себзор» магазинидан 8-дорихонагача бузилиб, йўлнинг бори ҳам, йўғи ҳам билинмайди, ётқизилган асфальт умуман кўчиб кетган... Булар қаторига Нозимахоним, Форобий, Ўқчи, Хизматчи ва ҳоказо ва ҳоказо кўчаларни ҳам қўшиш мумкин.

Бир журналист дўстимиз Германиядан қайтганда: «Ҳаммаси яхши экану, аммо кўчаларининг текислигидан автобусда киши ухлаб қоларкан», деганди. Унга жавобан биз: «Бизнинг кўчалар ухлаган одамни уйғотиб юборади», деган эдик. Боз устига машинада бир айланиб келсангиз, тош еган бўлсангиз ҳам ошқозонингиз ҳазм қилиб юборади.

Шу боисдан шаҳар кўчаларини кезиб-кезиб, йўл қурилишидаги жавобгар шахсларга «Бизнинг қирқ қуроқ йўлларимизнинг ҳам эгаси борми? Қачонгача «йўл азоби — гўр азоби» бўлиб қолаверади?!» — деб сўраб билмоқчи эдик,

Бу саволимизга шаҳар ободончилик Бош бошқармасининг план бўлими бошлиғи Альбина Анатольевна Гришакина шундай жавоб қилиб қолди:

— Кўчаларимизнинг носозлиги шундай чиройли шаҳримиз ҳуснига доғ бўлиб турибди. Йўллар носозлигининг асосий сабабларидан бири — шаҳар йўл қурилишига ажратадиган маблағнинг камлигидир. Шу мақсад учун зарур бўлган 13 миллион ўрнига бор-йўғи 3 миллион сўм пул ажратилмоқда, холос. Бунинг устига шу 3 миллион сўм пулнинг ҳаммаси ҳам йўл қурилиши ва ремонтига ишлатилмайди. Бир қисми кўприклар ва ирригация иншоотларига кетади. Қолган қисми шаҳар ва район аҳамиятига эга бўлган кўчаларни «ямаш»га сарфланади.

Альбина Анатольевнанинг гапида жон бор. Шундай катта шаҳримиз кўча ва туннеллари учун 3 миллион сўм нима бўлади? Бундан ишчиларга ҳақ тўлансинми, тунеллар қурилсинми, кўчалар ремонт қилинсинми?!

Маҳалла кўчаларини эса ремонт қилиш учун 20—30 йилгача навбат келмайди. Бу ҳолда уларни капитал ремонт қилишга йўл бўлсин! Маълум бўлишича йўлнинг устидан ойлик оладиган ташкилотлар кўп экану, лекин қайси бир ташкилот йўлнинг ҳақиқий эгасилигини топиш жумбоқ экан. Буни шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси аниқлаб берса ажаб эмас!

Йўлга эгаликни «даъво» қилувчи идораларга яна бир идора келиб қўшилди. 1988 йил октябрь ойидан бошлаб ободончилик иншоотларининг ҳолатини назорат қилувчи хўжалик ҳисобидаги бошқарма ташкил қилинди. Бу идора йўл бузувчиларининг «рекорд»чиларини аниқлаб беради. Бу ташкилот «Таштеплокоммунэнерго»дан 7 минг, «Таштеплосеть»дан 2 минг 300 сўм, «Союзтелефонстрой»дан 7 минг 270 сўм, «Водоканал» трестидан 5 минг, ТашгорЛЗСдан 4 минг 100 сўмни қуртдай санаб олди. Хуллас, уч ой ичида 70 минг сўмни ундирди. Бу яхши! Бунақа жарима солишлар, йўл бузувчиларининг жиловини тортар. Лекин биргина йўл учун бир неча ташкилотнинг нима кераги бор?! Йўлларимизни айнан носозлиги ҳам, кишиларнинг асаби, йўл азобини тортаётганликлари, машиналарнинг ишдан чиқаётганлиги ҳам ана шу бошбошдоқликнинг оқибати эмасмикан?

М. ТОШПУЛАТОВ,
Т. СУННАТОВ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбирлари.

Шарҳчи сатрлари

Қийинчилик билан эришилган битим

Испания пойтахти — Мадридда Европа иқтисодий ҳамжамиятига (ЕИҲ) аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқлари иштирокида Европа ҳамжамиятлари кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Сессияда ўткир ихтилофлар чиқди. Унинг 12 қатнашчиси, уларнинг умид қилишича, Европа интеграцияси сари қўйилган қадам бўлиб хизмат қиладиган беқарор муросага зўр қийинчилик билан эришди.

Анжуманда 1993 йилга қадар ҳамжамият доирасида товарларнинг, хизматларнинг, капиталлар ва иш кучининг эркин ҳаракатини кўзда тутадиган ягона ички бозорни вужудга келтириш режалари асосида интеграцион ва миллатлараро жараёнларни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган мураккаб муаммолар муҳокама қилинди. Сессияда Европа ҳамжамиятлари комиссиясининг раиси Ж. Делорнинг валюта-иқтисодий иттифоқни вужудга келтириш истиқболлари тўғрисидаги доклади кўриб чиқилди. Шу доклад туфайли сессия қатнашчилари ўртасида нифоқ чиқди. Франция, ГФР, Испания ва Италия бу докладни қўллаб-қувватлаган бўлсалар, Нидерландия, Ирландия, Дания ва Греция жиддий писандаларни ўртага қўйишди. Буюк Британияга келганда эса, Маргарет Тэтчер ҳукумати ЕИҲнинг миллатлараро вазифаларини анча мустаҳкамлаш ғоясининг ўзини рад қилмоқда, ҳозир амалда бўлган ва «умумий бозор» фаолиятининг асосларини белгилаб берадиган Рим шартномасини қайта кўриб чиқишга қарши эканини билдирмоқда. Лондон капиталларнинг «ягона Европадаги» эркин ҳаракати истиқболини тан олса ҳам, айни вақтда ягона валюта системасини жорий этишдан қатъиян бош тортмоқда. Чунки бу тадбирни «Буюк Британиянинг суверенитетига хавф» деб билмоқда.

Франциядаги ТФ-1 телепрограммасининг ибораси билан айтганда, ихтилофлар натижасида сессияда ночор вазият вужудга келган. Тўғри, ҳар ҳолда бир амаллаб муросаи мадорага келинган: сессия қатнашчилари қабул қилган қўшма ҳужжатда келгуси йилнинг 1 июлидан бошлаб валюта-иқтисодий иттифоқни вужудга келтиришнинг биринчи босқичга киришишга ва фақат шундан кейингина интеграциянинг бундан буёнги программасини батафсил ишлаб чиқа бошлашга «тайёрлик» тасдиқланади. Бироқ, анжуман тугаши биланоқ Бош министр М. Тэтчер Ғарбий Германиянинг АРД телепрограммаси мухбири билан суҳбатда Буюк Британия ҳамон ягона валюта иттифоқини ва марказий Европа банкини вужудга келтиришга қарши эканини айтди. ТФ-1 телепрограммаси Англия Бош министрининг бу баёнотига «ҳатто пассажирлардан бири перронда қолиб кетса ҳам, Европа поезди ўз йўлида давом этавериши керак», — деган фикрни айтди.

Обзорчиларнинг таъкидлашича, қатнашчилар маъқуллаган ҳужжат ихтилофларни ҳам, муросага келиш йўлида зўр бериб келинган уринишларни ҳам ифодалайдиган ноаниқ ва дудмал тарзда тузилган. Англиянинг Би-би-си телекомпанияси таъкидлашича, бу нарса «ҳар бир томоннинг битимни ўзи хоҳлаганича талқин этишига имкон беради». Франциядаги «Юманите» газетаси сессияни «икки кунлик тўхтовсиз тўқнашувлар» деб таърифлади. Европа интеграцияси жараёни зўр-базўр силжимоқда, деб уқтиради матбуот.

Николай ПАХОМОВ.
(ТАСС).

КЕНИЯ. Мамлакатнинг миллий боғлари ва қўриқхоналарида филларнинг сони кескин камайиб кетганлиги Кения жонли табиатни муҳофаза қилиш жамиятини ташвишлантираяпти, безовта қилаяпти. Жамият раиси Ричард Лики инсоннинг мамлакат ҳайвонот оламига бостириб кираётганлиги «Кения барқарорлигига хавф солаётган ва кучайиб бораётган таназзул ҳамда иқтисодий қўпорувчиликни» билдиради, деб таъкидлайди.

Мазкур жамият ўтказган тадқиқотларга қараганда, ҳозир мамлакатда олти мингдан кам фил қолган, ваҳоланки, бундан ўн йил муқаддам уларнинг сони 30 мингдан зиёд эди. Аянчли статистика Кения ҳайвонот оламининг бошқа вакилларига, жумладан каркидонларга ҳам тааллуқлидир. Гап ана шу ҳайвонларнинг мутлақо қирилиб кетиш хавфи ҳақида бораяпти. Бунга қандайдир номаълум касаллик ёки иқлимнинг кескин ўзгариши сабаб бўлаётгани йўқ, ҳамма гап одамларнинг, аниқроғи браконьерларнинг очкўзлигида.

Кенияда фил ва каркидонларни овлаш 1977 йилда тақиқланган эди. Аммо шунга қарамай, аҳвол яхшиланиш ўрнига, аксинча мушкуллашиб бораяпти.

СУРАТДА: ўғринча овчилик қурбони бўлган навбатдаги фил.
ТАСС сурати.

СПИДга чалинганлар кўпайиб бормоқда

ВАШИНГТОН. ТАСС мухбири Андрей Федяшкин хабар қилади: 1991 йил охирига келиб америкаликлардан 300 мингдан 485 минггача киши спидга чалинади. АҚШ конгресси бош ҳисоб бошқармасининг экспертлари кейинги икки йил мобайнида мамлакатда орттирилган иммунитет тақчиллиги синдроми тарқалиши тўғрисидаги маълумотларни тадқиқ этиб, ана шундай хулосага келдилар.

Конгресс экспертлари тайёрлаган маълумотномада бу рақам АҚШ федерал маъмурларининг илгариги ҳисоб-китобларидан қарийб 30 фоиз юқори эканлиги айниқса аянчлидир. АҚШ федерал маъмурлари 1991 йилнинг охирига келиб спид касаллигига чалинган 195—320 минг америкалик рўйхатга олинади, деб олдиндан айтишган эди. «Миллий миқёсда эпидемия кўламига етарлича баҳо берилмагани мутлақо равшан», дейилади маълумотномада. «Вашингтон пост» газетасида ана шу маълумотномадан парчалар эълон қилинган.

Спид эпидемиясининг тарқалишини олдиндан айтиб бериш мушкулоти шундан иборатки, касаллик тарқалиши тўғрисидаги маълумотлар тўлиқ эмас, деб таъкидланади ҳужжатда. Нью-Йорк ва Чикаго мисолида бу айниқса яққол кўриниб турибди. Мазкур шаҳарларнинг маҳаллий соғлиқни сақлаш органлари вакиллари реал вазиятни пухта ўрганиб чиқиб, ўлганлар орасида илгари ҳисобланганидан анча кўп одам спид касалидан азобланган, деган хулосага келишди.

Одамхўр шерлар пайдо бўлди

ЛАГОС. Нигериянинг Плато штатидаги Марараба қишлоғи аҳолиси бу ерда комендантлик соати жорий этилишига ўзлари қарор қилишди. Улар мана бир неча ойдирки, тунда уйларидан ташқарига чиқишмайди ва ҳатто кундузи ҳам жуда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилишади. Уларнинг қўрқувини тушунса бўлади: ана шу вақт ичида қишлоқ атрофида шерлар одамларга бир неча бор ҳужум қилди. Улардан тўрт киши, «Вэнгард» Нигерия газетасининг ёзишича, ёвуз ҳайвонлар билан тўқнашувда ҳалок бўлган. Овчиларнинг барча ҳатти-ҳаракатига қарамай, ҳалигача бирорта одамхўр шер ўлдирилган эмас. (ТАСС).

Умр кўриш узаймоқда

ТОКИО. Япония узоқ умр кўриш бўйича ҳозир дунёда биринчи ўринни эгаллаб турибди. Ҳар томонлама олиб қараганда, 21 аср бошларига бориб, Япония бу соҳада янги ютуқларни қўлга киритади.

Саломатлик ва фаровонлик масалалари бўйича статистика уюшмасининг таҳминларига кўра, 2010 йилга бориб япон эркакларининг ўртача умр кўриши қарийб 79 ёшга, япон аёлларининг ўртача умр кўриши салкам 86 ёшга етади. 1987 йилда ўртача умр кўриш қуйидагича бўлди: эркаклар— 75 ёшдан кўп, аёллар 81 ёшдан кўп яшади.

Демографлар «қуёш чиқувчи мамлакатдаги» узоқ умр кўриш ютуқларини биринчи навбатда медицина хизмати системасининг ва овқатланиш режимининг яхшиланганлиги, аҳоли турмуш даражасининг ўсганлиги каби омиллар билан изоҳлашмоқда.

Пиза минорасининг «қулаши» секинлашди

РИМ. Бутун дунёга машҳур Пизадаги ўрта асрлар қўнғироқхонаси ўзининг «қулашини» секинлаштирди. Пиза университети мутахассислари ўтказган ўлчаш ишларининг кўрсатишича, ўтган йил минора ўз ўқидан бор-йўғи 0,2 миллиметр оғган. Ўтган йилларда мана шундай даврда унинг «қулаш» тезлиги 1,26—1,29 миллиметрга тенг эди.

«Қулаётган минора»нинг ўз вертикал ўқидан ҳозирги оғиши тахминан 2 метр 95 сантиметрни ташкил этади. Бу кўпчилик мутахассисларда жиддий хавотирлик туғдирмаяпти. Бироқ баъзи олимлар жуда тушкун кайфиятда. Улар ўрта асрлар архитектурасининг ноёб ёдгорлигини тезроқ «мустаҳкамлаш» борасидаги ишларни амалга оширишни талаб қилишмоқда. (ТАСС).

ГФР. Гамбург. Нима бу — довюракликми! Йўқ. Гамбургчасига рўйхатга олиш, холос.

Маҳаллий ҳайвонот боғида илон йили арафасида еттита бўғма илончалар оламга келди.

АП—ТАСС телесурати.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз

Тўла имкониятлар яратилсин

Мактабларда она тили дарслари соати кескин камайиб кетиши натижасида ўқувчиларимиз билим савияси жуда пасайиб кетган эди. Натижада бола бу тилни ўрганишни хоҳлайдими, йўқми, ўқитувчи уни синфдан-синфга кўчириб қўйишга мажбур эди. Бу ҳол мактабда, олий ўқув юртларида ўзбек тили фани қадрқимматини туширишга олиб келган эди. Ўқувчилар бадиий адабиётларни ўқишга қизиқмай қўйган эди. Ўз-ўзидан маълум, онги, тафаккури ўсаётган ўсмир қандай қилиб ўз она тилида эртаклар эшитмай шеърлар тингламай, қўшиқлар айтмай, ҳикоя ва қисса, роман ўқимай ўз тилига қизиқиши, ўз тарихи ва маданиятини ўрганиши мумкин?

Ўзбекистон ССРнинг давлат тили ўзбек тилидир. Қонунда кўрсатилганидек, ўзбек тилининг расмий давлат тили мақомига эга бўлишини, айниқса, биз она тили ва адабиёт ўқитувчилари қўллаб-қувватлаймиз. Чунки она тилини ўқитиш, ўрганиш учун мавжуд имкониятларга эга бўламиз. Шу билан бир пайтда қуйидаги ўз таклиф ва истакларимизни ҳам билдирмоқчимиз.

1. VI-боб. 26-моддани маъқуллаган ҳолда: **«Ҳар икки тилни (ўзбек ва рус тилини) ўқитиш учун ўрта мактабларда 3-синфдан 9-синфгача ўқувчилар иккига бўлиниб ўқитилсин. Шундай бўлганда ўқитувчининг ўқувчилар билан дарсни талаб даражасида ўтиши учун имконият вужудга келади. Ўқитувчининг ҳар бир ўқувчи билан ишлаши учун шароит яратилади. Шунингдек, рус тили ўқитувчиси рус мактабларидаги ўзбек тили ўқитувчилари қайси миллат вакили бўлишидан қатъий назар, ўзбек ва рус тилларини яхши эгаллаган бўлиши керак»**, деган қўшимча киритишни истардик. Негаки, дарслар ўзбек тилида олиб бориладиган мактаблардаги рус тили ўқитувчиларининг кўпчилиги ўзбек тилини яхши билишмайди. Рус тили ўқитувчиси ўзбек тилини ўрганиши лозим.

2. VI-боб. Халқ таълими, фан ва маданият соҳасида қўлланадиган тил. Биз, 23-моддани маъқуллаш билан бирга, шу жумлаларни қўшиб ўқишни истардик: **«Республика махсус ва олий ўқув юртларида, болалар боғчаларида она тилидан таълим берадиган ўқитувчилар учун ўринлар ажратилиши керак».**

3. Рус тилини асло камситмаган ҳолда, IV-бобнинг 12-моддасидаги «...Раҳбар муомала ва ахборот тили сифатида ўзбек тилини ёки рус тилини қўллаши мумкин» жумласи ўрнига **«Раҳбар Ўзбекистон ССРдаги муассаса, корхона ва ташкилотларда аҳоли билан хизмат юзасидан бўладиган муносабатларда ҳам ўзбек тилини, ҳам рус тилини пухта биладиган бўлиши лозим»**, деган жумла билан алмаштириш мақсадга мувофиқ бўлади. Чунки ҳаёт тақозо қилаётганидек раҳбар, бошлиқ икки тилни билиши керак.

4. Биз яна 28-моддадаги «Ўқув методик, бадиий ва илмий-техникавий адабиётни нашр этиш, газета ва журналлар чиқариш, фан ва техника ютуқларини оммавий ахборот воситалари орқали тарғиб этиш таъминланади...» жумласининг охирги «тарғиб этиш таъминланади» сўзини **«мунтазам суратда тарғиб этиб борилсин»** сўзи билан алмаштирилишини хоҳлаймиз. Чунки биз она тили ва адабиёт ўқитувчилари ўқув-методик китоблар бу ёқда турсин, 1987—88 йилда эълон қилинган программа асосидаги дарсликка ҳам эга эмасмиз.

Юқорида қайд этиб ўтилган фикр ва мулоҳазаларни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва бошқа ваколатли ташкилотлар эътиборга олса, ўзбек тили ва бошқа тилларни уйғун ривожлантиришга, республиканинг социал-иқтисодий қудратини ўстиришга, миллий маданиятларнинг тикланиши, ривожланиши, Ўзбекистондаги барча миллат, элатларнинг жипслашуви ва ҳамкорлик қилишини таъминлаган бўлур эди.

Миразиз РАҲИМОВ,
Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг тил ва адабиёт кабинети мудири.
Йўлчи АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар 254-мактаб директори, методист-ўқитувчи
Қидирбой ТЎЛАБОЕВ,
Тошкент шаҳар 59-мактаб методист-ўқитувчиси.
Бадриддин НАСРИДДИНОВ,
Тошкент шаҳар 59-мактаб тил ва адабиёт ўқитувчиси.

*

«Ўқитувчи» нашриётида ўзбек тилини мустақил ўрганувчилар учун қўлланма икки юз минг нусхада чоп этилди. Рус тилини ўрганувчилар учун худди шундай қўлланма яратиш борасидаги ишлар тугалланди.

Бу йил нашриёт режалари тубдан қайта кўриб чиқилди: ўзбек ва рус тилларида, шунингдек мамлакатимиз бошқа қардош халқлари тилларида ўқув дарсликларини, сўзлашув китобларини, луғатларни нашр этишга ҳозирлик кўрилмоқда.

Нашриёт коллективи болалар учун адабиётларни чоп этишга катта эътибор бераяпти. Ўзбек ва рус тилидаги чиройли безатилган зуллисонайн китоблар савдо ташкилотларига етказиб берилди.

СУРАТДА: «Ўқитувчи» нашриётининг ўқув-педагогика дарсликлари.

А. Горокрик ва Р. Шағаев (ЎзТАГ) сурати.

*

Ғуруримиз ифодаси

Лойиҳани ўқиб чиққач, шахсан менда ўзбек тили фақат шаклан мақомга эга бўлгану, мазмунан эса икки давлат тиллилиги тарғиб қилинаётгандек туюлди. Она тилимизнинг давлат тили мақомига эга бўлиши ҳақиқий ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси-ку! Нега энди миллатимиз забони — ўзбек тили миллий ғуруримиз ифодаси бўлишини очиқ эътироф қилмаслигимиз керак. Яна бир муҳим фикр: Ўзбекистонда маҳаллий тилдан бошқа ҳамма тиллар муомала тилидир. Шу қаторда рус тили ҳам. Уни алоҳида ажратиб кўрсатиш мақсадга жоиз эмас. Лойиҳада негадир аниқ охиригача етказилган фикрлар оз. Қонун лойиҳасини бошқа республикаларда қабул қилинган тил қонунларига таққослаб кўрсатиш керак эди. Шунда унинг ўзига хос хусусиятлари билан бирга афзалликлари, камчиликлари намоён бўлади.

Ўзбек тилининг давлат тили мақомига эга бўлиши ўзбек халқининг ҳам қонуний, ҳам мантиқий ҳуқуқидир. Рус тили эса ўзбек тили билан бир қаторда аҳамиятга молик, лекин миллатлараро муомала воситасидир. Эълон қилинган лойиҳада эса худди ўзбек тили билан фақат рус тилининг келажак муносабатларинигина қонунлаштириш кўзда тутилганга ўхшайди.

Бизнинг таклиф ва мулоҳазаларимиз: I боб, 3-модданинг алоҳида кўрсатилишининг ҳожати бормикин? Чунки рус тили ҳам республикадаги бошқа тиллар каби (давлат тилидан ташқари) муомала тилларидан бири бўлганлиги учун уни алоҳида қонун кучига эга қилиб кўрсатишнинг зарурати йўқ;

II боб, 8-моддага; **«...Ходимларга мурожаат фақат давлат тилида, зарурати бўлсагина бошқа муомала тилида амалга оширилади»** деб ўзгартириш киритилса.

III бобнинг II моддаси биринчи жумласига.

«... Муносабатларда ўзбек ва рус тилини қўллайдилар», деган ўзгартириш киритилса;

IV боб, 12, 13, 14, 15-моддалар «... **давлат тилида амалга оширилади, фақат зарурати бўлсагина рус тилига таржима қилинади»,** деб якунланса;

VI боб, 26-моддага: **«Олий, ўрта, ўрта махсус билим юрти битирувчилари давлат имтиҳони топширишлари лозим», 27-моддага эса «Она тили ва адабиёти, маданияти, санъати тарихи мавзуларидаги илмий ишлар давлат тилида ҳимоя қилиниши лозим»,** деган қўшимча қўшилса.

VIII боб, 31-моддага: **«Миллий анъаналарига, миллатнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиб, ўзбекларнинг исми-шарифи, иши тартиби ўзгартирилсин»,** деган жумла қўшилса (Масалан, Аҳмедов Эргаш Аҳмедовичнинг ўрнига Эргаш Аҳмад ўғли дейилса).

IX боб, 35-моддага; **«Ўзбекистонда ишлаб чиқарадиган маҳсулотларнинг ёрлиғи, тамғаси, фойдаланиш йўл-йўриқлари фақат давлат тилида ёзилиши керак. Фирма ва бошқа ишлаб чиқариш корхоналарининг номлари ҳам таржима қилинмасдан ёзилади»,** сўзлари ҳам қўшилса, назаримизда қонун яна ҳам тўлақонли бўлар эди, деб ҳисоблаймиз.

Х. АБДУМАЖИДОВ,
Б. УМАРОВ,
О. РАҲИМЖОНОВ,
С. АЗИМОВА ва бошқалар.
(Жами 32 имзо), республика радио уйи ходимлари.

Сўраган эдингиз...

БАЙНАЛМИНАЛЧИ-ЖАНГЧИЛАР УЧУН

САВОЛ: Байналминалчи-жангчилар ва уларнинг оила аъзолари учун шахсий пенсиялар тайинланадими?

Жавоб: Афғонистон Республикасида ўз бурчларини ўтаганларнинг ва улар оила аъзоларининг моддий турмуш шароитларини тобора яхшилаш мақсадида ССР ҳукумати, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, ўлка, область, автоном область ва округлар ижроия комитетларига, шаҳар (республикага итоат қилувчи) халқ депутатлари Советларига Афғонистонда байналминал бурчларини ўтаган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли инвалид бўлган ҳарбий хизматчиларга уларнинг хизматларини ҳисобга олиб, республика ёки маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсиялар тайинлаш ҳақидаги масалани, шунингдек Афғонистон Республикасида байналминал бурчларини ўтаётган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли ҳалок бўлган ёки вафот этган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзоларига боқувчисидан жудо бўлгани учун шахсий пенсиялар белгилаш масаласини кўриб чиқишни топширган.

Байналминалчи-ҳарбий хизматчиларнинг оналари ҳалок бўлган ҳарбий хизматчи учун боқувчисидан жудо бўлганлик пенсиясини 50 ёшга етганларида олишга ҳақли эканликлари белгиланди.

Шахсий пенсиялар тайинлаш Низомига кўра улар министрликлар ва бошқармалар, совет ва партия органларининг илтимосномаларига асосан тайинланади. Байналминалчи-ҳарбий хизматчилар орасидаги инвалидлар эса жойлардаги социал-таъминот бўлимларига мурожаат қилишлари керак. У ерда барча зарур ҳужжатларни тайёрлашда ёрдам берилади.

* * *

САВОЛ: Айтингчи, олий ва ўрта махсус ўқув юртига кириб ўқиётган байналминалчи-ҳарбий хизматчилар студент сифатида қандай стипендия оладилар?

Жавоб: Афғонистонда байналминал бурчларини ўтаётган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли инвалид бўлган ҳарбий хизматчилар орасидаги олий ва ўрта махсус ўқув юртлари талабалари учун алоҳида стипендия белгиланган. Уларга ойида 100 сўм миқдорида стипендия берилади Агар улар тўлиқ давлат қарамоғида ҳисоблансалар, олий ўқув юртлари студентларига ойига 40 сўмдан, ўрта махсус ўқув юртлари талабаларига ойига 30 сўмдан стипендия берилади.

Агар улар ҳунар-техника билим юртларида ўқиётган бўлсалар, у ҳолда стипендия пули ойига 20 сўмга оширилади. Бордию, улар тўлиқ давлат қарамоғида бўлсалар, стипендия ойига 30 сўмдан тўланади.

* * *

САВОЛ: Байналминалчи-жангчилар учун уларни ишга жойлаштиришда қандай тартиб ўрнатилган? Улар қаерга мурожаат қилишлари керак?

Жавоб: Қайтиб келган байналминалчи - жангчиларни ишга жойлаштиришдаги жавобгарлик тегишли ишга жойлаштириш органларига юклатилган.

Байналминалчи-ҳарбий хизматчиларнинг ишлаб чиқариш-иқтисодий ўқуви вақтида ҳақ қуйидаги тартибда тўланади: янги касбни ўрганишда (янги ишчилар тайёрлашда) ишчининг тариф ставкаси бутун ўқув вақти давомида 100 фоиз сақланади, ишдан ташқари қайта тайёрлов, иккинчи касбга ўқитиш ва малака оширишда эса уларнинг ўртача иш ҳақи сақланади.

* * *

САВОЛ: Уй-жой шароитларини яхшилаш борасида байналминалчи - жангчилар учун қандай имтиёзлар мавжуд?

Жавоб: Афғонистон Республикасида ўз байналминал бурчларини ўтаб келганларга қурилиш кооперативларига қарашли уйларни қуришда процентсиз қарз берилади. Бундай мақсадлар учун аввал берилган қарзларга процент ҳақ ундирилиши тўхтатилади.

Яна шуни айтиш керакки, Афғонистонда байналминал бурчларини ўтаётган вақтларида ярадор бўлгани, контузия олгани, жароҳатлангани ёки касал бўлгани сабабли ҳалок бўлган ёки вафот этган ҳарбий хизматчиларнинг хотинлари ва болалари ёки собиқ ҳарбий хизматчиларнинг қарамоғида бўлганлар дам олиш уйлари ва пансионатларга, шунингдек кўрсатилган ҳарбий хизматчиларнинг болалари пионер лагерларига путёвкаларни иш жойларидан имтиёзли равишда олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ҳуқуқшунос **А. ҲАСАНОВ** тайёрлаган.

Жонажон Ватан бўйлаб

МОСКВА. СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг болалар ва ўсмирлар учун радио эшиттиришлари бош редакциясининг ходимлари ўз редакцияларини «кичик радиокомитет» деб аташади. Чиндан ҳам олдида турган вазифаларга кўра «болалар» радио эшиттиришлари «катталар» радиоэшиттиришларидан кам фарқ қилади. Бутун ҳаётимизда рўй берганидек, бу ерда ҳам сўнгги вақтларда катта ўзгаришлар бўлди. Янги эшиттиришлар пайдо бўлди, материалларни талқин этиш усуллари ўзгарди. Журналистлар мамлакатимиз ҳаётидаги ўзгаришларни, қайта қуриш муаммоларини, иқтисодий масалаларни, ҳуқуқ билимларини, миллий муносабатларни болаларга тушунарли баён этишга ҳаракат қилишяпти.

СУРАТДА: «Пионер эрталиги»нинг ёш мухбири Костя Волошин суҳбат олиб бораяпти.

Ленинград Арктика ва антарктика илмий-тадқиқот институтининг олимлари Шимолий ер оролларининг кам ўрганилган районларига етиб боришди. Улар шимолий кенгликдаги энг йирик Вавилов номидаги музликда иш олиб боришяпти.

Минглаб йиллар мобайнида прессланган муз «дарё»нинг ҳар қатламидан ер «чўққиси»дагина эмас, бутун планетамизда рўй берган табиат ўзгаришларига оид ахборотларни топиш мумкин. Бурғилаш ёрдамида бундан кўп асрлар илгари об-ҳаво қандай бўлганлигини билса бўлади. Олимларнинг тавсияларидан геологлар қазилма бойликларни излаб бу ерга келганларида Муз океани шельфида объектларни бунёд этишда фойдалансалар бўлади.

Шу кунларда Шимолий ерда қуёш ботмай нур сочиб турибди, нур сочадию иссиқлик бермайди. Аёз ва изғирин шамолдан олимларни иссиқ уйлар, махсус кийимлар ҳимоя қилишига қарамай, шимолий кенгликдаги ҳар бир кун маълум даражада матонатни талаб қилади.

СУРАТДА: Ленинград Арктика ва антарктика илмий-тадқиқот институтининг олимлари Вавилов музлигида. ТАСС суратлари.

Оқшом суҳбатлари

Ҳурматли редакция! Ўзбек халқимизда «Оч қорним — тинч қулоғим» деган гап бор. Бу нақлни шовқину жанжалга унча тўғри келмаса ҳам, сокину тинчлик нақадар яхши-ю, шовқин эса асабларни қақшатиши аёнлиги учун келтирдим. Илтимос, шовқиннинг зарари ҳақида мутахассис маслаҳатини берсангиз.

Меҳрибон САЪДУЛЛАЕВА, «Техсложбитприбор» бирлашмасининг ходими.

Шовқин — асабнинг эгови

Инсон табиат қўйнида яшар экан, унинг маҳсули бўлган бутун борлиқни кўзи билан кўради, гўзаллик оламидан баҳра олади, вужуди билан ҳис этади, таъми билан лаззат топади, ақли-заковати билан идрок қилади, қолаверса қулоқлари воситасида эшитади. Ҳа, сезги борасида товуш — шовқин инсонга доимо ҳамроҳ. Субҳидамдаги булбул хониши ҳар қандай дилни ром этиб, асаб торларини эшади, нашидали овоз кайфиятни хушнуд қилади. Созанда чертган тор садоси кўнгил чигалларини ёзиб, ширин хаёллар бўстонига чорлайди. Дунёга янгигина келган чақалоқнинг «инга-инга»си ҳар қандай юракни симобдек эритиб юборади. Мавжли жилға, дарё, денгизнинг тўлқини ўз бағрига тортгандек кишини ғам-андуҳдан фориғ этади.

Шовқин инсон билан шоиста, бироқ оқшомхон айтганидек шундай шовқинлар ҳам бўладики, ундан от ҳам ҳуркади, қушлар пароканда бўлади, одам ҳам қочади. Фавқулодда қўшнингизнинг ўтака ёрар дағ-дағаси, эшикнинг асаб бузар ғирчиллаши, ўт ўчирувчи машина наъраси, «Тез ёрдам» воситасининг чинқириғи, юқори қаватдагиларнинг оёқ ўйини, радиокарнайларнинг бемаврүд овози, қарсиллаб ёпилган эшик гўё тарсаки қўйгандек кайфиятни вайрон қилади, хуноб тоши бошни гангиратмасдан қўймайди. Шунинг учун зарарли товушларни биз шовқин деб атаймиз. Фан ва техника тараққиёти билан бирга, инсон саломатлигига панд берувчи шовқин муаммоси ҳам ошиб бормоқда.

Шовқин инсониятга, яъни ўз ижодкорига бераётган асоратларига тўхталиб ўтишга тўғри келади. Эндиликда шовқинни ўрганувчи фан — аудиология таркиб топди. У ўз навбатида товушнинг одам аъзои-танига бўлган таъсирини ўрганади.

Шовқиннинг яна бир хатарли жиҳатларидан бири, унинг ноҳуш омиллар ҳисобланувчи тебраниш (вибрация) ва чанг билан бирга тажовузидир. Бу эса ўз навбатида иш унумини камайтиради, изтиробли бош оғриқини келтириб чиқаради, кишини жиззаки қилиб, эшитиш қобилиятига путур етказади. Америкалик олим С. Розен қизиқ бир кузатишнинг гувоҳи бўлган. У саноат тараққиётидан анча нари бўлган Судан қабилаларида 60 ёшли кишиларнинг эшитиш қобилияти ва сезгирлиги ҳаёт қайнаган, шовқин-суронли Нью-Йорк шаҳрида истиқомат қилувчи 30 ёшли навқиронларникидан аълороқ эканлигини аниқлади.

Шовқин нафақат эшитиш аъзоларига, балки бутун асабга емирувчи омил сифатида асорат беради. Шовқин инсон асабини бузиб, силласини қурита бошлайди. Бизни тобора паст шовқинлар қайрай бошлайди. Натижада кишини мотоциклнинг айюҳаннос овозигина эмас, ҳатто чумчуқнинг чирқиллаши ҳам уйғотишга қодир бўлиб қолади. Шовқинли корхоналарда хизмат қилаётган ишчиларни текшириш шуни кўрсатадики, уларнинг марказий асаб ситемасида ҳар хил ўзгаришлар рўй беради. Уларнинг аксариятида иш жараёнида бош оғриғи пайдо бўлиши, аввалига фақат иш вақтида, кейинчалик сурункали тус олиши мумкин. Оқибатда камқувватлилик, ҳорғинлик, сабабсиз аччиқланиш, жиззакиликка мойиллик, бедорлик, уйқусизлик ва руҳий ўзгариш ҳоллари пайдо бўлади. Ишчиларнинг асаб системаси заифлашиши натижасида қўл титраши, тананинг тебраниши, кўп терлаш ҳолатлари кузатилади. Шовқин бундан ташқари сезиш, эшитиш, кўриш аъзоларига ҳам озор беради.

Шовқин юрак-қон томирига асаб системаси орқали таъсир қилиб, қон томирларининг қисилишига олиб келади. Бу эса организмда қон айланишининг бузилишига сабабчи бўлади, оқибатда касалликларнинг ривожланишига йўл очилади. Маълумотларга қараганда, шовқин таъсирида қон босими пасаяди, аммо юқори даражадаги шовқинлар қон босимини ошириб юборади. Бу, шовқин ёрдамида инсон ўз қон босимини меъёрга келтириши мумкин, деган гап эмас. У меъданинг фаолиятига ҳам салбий таъсир кўрсатиб, ширасининг камайишига олиб келади. Шунинг учун ҳам меъданинг яллиғланиши шовқин кўп бўлган корхоналарда, завод-фабрикаларда хизмат қилувчи кишиларда кўпроқ учрайди. Шифокор У. Мирзаевнинг берган маълумотларига қараганда, мактабдаги шовқин ўқувчиларга асоратли таъсир қилиши мумкин. 65 децибалл шовқин 12—16 фоизгача ўқувчида элементларнинг эслаш қобилиятини камайтиради. Ишлаб чиқариш жараёнига ҳам шовқин катта зарар етказади. Шовқин таъсирида меҳнат унумдорлиги 40—60 фоизга камайиб кетиши мумкин. Хуллас, шовқин — саломатлик эгови. Австриялик олим Гриффитнинг берган маълумотларига қараганда, қайноқ шаҳар шовқини инсон умрини 8—10 йилга эговлаб ташлар экан.

Хўш, шундай экан, шовқиндан ҳоли бўлиш учун нима қилиш керак?

Инсон матонати, фикри, заковати ва тадбиркорлиги ҳар қандай ашаддий манбани ҳам тугатишга қодир. Совет давлати халқимизнинг саломатлиги учун бутун имкониятларни яратиб қўйибди. Шовқинни жиловлаш ишига илм аҳллари билан бир қаторда конструкторлар, инженерлардан тортиб, то оддий ишчигача ўз тадбиркорлиги билан улуш қўшмоқдалар. Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг ходимлари томонидан берилаётган таклиф ва тавсиялар шовқин даражасини саноат корхоналарида бир мунча пасайтиришга имконият яратмоқда. Шаҳар автотранспорт воситаларининг бераётган шовқини ҳамон юқори даражада. Тузатилмаган, шовқин ютгич мосламалари эскирган автовоситалар шовқин устига шовқин улайди. 1956 йилда автомобиллар томонидан сигнал берилиши ман этилган эди. Бу тадбирнинг ўзи кўча-кўйда шовқинни 10 децибаллгача камайтирди. Афсуски, ҳали ҳам бу хайрли ишга амал қилмайдиган шахслар учраб туради.

Бўлар-бўлмасга бақириб гаплашиш, чақириш, радиокарнайлар воситасида огоҳ қилиш, кўча-кўйларда, тўйларда баралла қўйиладиган магнитофон ва транзисторлар шовқинга шовқин қўшади. Финларда автотранспорт, автобус, трамвай, магазин ва кўчаларда ҳайдовчи пассажир билан юқори овозда муомала қилмайди. Гап билан атрофдаги одамларнинг ороми бузилмайди.

Ҳа, ҳар бир киши ўзи ва ўзгаларнинг саломатлигини қадрлаши лозим. Бу борада ҳар бир кишининг қўлидан келадиган хайрли ишлар тўғрисида гапириб ўтиш ҳам мақсадга мувофиқ келади.

Дов-дарахтлар ва майсалар шовқинни ютишда асосий табиий воситалардан ҳисобланади. Ўлкамизга мансуб бўлган дарахтлар орасида оқтерак, чинор, жийда, олма, ёнғоқ, япон сафораси, беҳи каби дарахтлар нисбатан кўпроқ шовқин жиловлайдилар. Чунки бу ўсимлик баргларида мавжуд бўлган бахмалсимон туклар шовқинни пасайтиради, зарарли ғубор, қурумларни ушлаб қолиш хусусиятларига эга.

Хоналарга бахмалли дарпардалар тутиш ҳам жуда ибратли тадбирлардан ҳисобланади. Баъзи бир оилаларда қўша-қўша гилам ва поёндозлари бўла туриб, уни оёқ остига ёзмай, асраб юрадилар. Маълум бўлишича, гилам тўшалган уй яланг пол уйга нисбатан 10 децибаллгача шовқинсиз бўлади.

Ҳар бир хонадон аҳли тотувликда, ҳамжиҳатликда, осойишта яшайдиган бўлса, шунингдек ишда бўладиган мунозара, танқидий фикрлар, танбеҳ, ўгит ва мажлислар юксак маслак, дўстона, биродарларча латифлик билан ўтказилса, шовқиннинг асоратидан бир мунча ҳоли бўлинади. Демак, осойишталик саломатликнинг асосий омилларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Маннон НАБИЕВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, химия фанлари номзоди.

ҲУРМАТЛИ

ТОШКЕНТЛИКЛАР!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПОЧТА АЛОҚАСИ ВА МАТБУОТ ТАРҚАТИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ВАКИЛЛАРИ

15 ИЮЛЬ СОАТ 10 ДАН БОШЛАБ 13.00 ГАЧА

ҚУЙИДАГИ АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА АҲОЛИГА ПОЧТА, ЭЛЕКТР АЛОҚАСИ ВА «СОЮЗПЕЧАТЬ» ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ГРАЖДАНЛАРНИНГ ЖАМОАТ ҚАБУЛИНИ

ЎТКАЗАДИЛАР

— **114-алоқа бўлими** — Юнусобод массиви, 18-квартал, 31-уй;
— **42-алоқа бўлими** — Уйғур кўчаси, 429-уй;
— **47-алоқа бўлими** — Ю. Фучик кўчаси, 1-уй;
— **100-алоқа бўлими** — Б. Хмельницкий кўчаси, 40 «а» уй.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 115-ўрта мактаб томонидан **Холматова Гулсум Хакимовна** номига берилган 230846 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЎЙЛАР МУБОРАК!

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИНИНГ

тўй тантаналарида маданий хизмат қилишга мослаштирилган ва замонавий репертуарга эга бўлган

«САМО» АНСАМБЛИ

БАХТ ВА ШОДЛИК ОҚШОМИНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТКАЗИШДА ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Ансамблни кассага пул тўлаш йўли билан тўйхонага таклиф қилишингиз мумкин.

Буюртмалар олдиндан ҳар куни соат 17.00 дан маданият саройининг 2-қават, 90-хонасида қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Авиасозлар шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, Авиасозлар маданият саройи (15, 23, 48, 72, 154, 164-автобуслар; 3, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати). Метронинг «Чкалов» станциясигача бориладн. Телефон: 96-55-81.

ҲИСОБ-КИТОБ ЧЕКИ

НАРХИ 100 сўмдан кўп бўлган исталган саноат молларини сотиб олиш ва кўпгина хизмат турлари ҳақини тўлаш, шунингдек туристик саёҳатларга чиқиш учун чет эл валюталарига пул алмаштириш вақтида пул ўрнини босади.

Ҳисоб-китоб чеклари мамлакатимизнинг ҳамма территориясида 2 ой мобайнида амал қилади ва СССР Жамғармалар банки муассасалари томонидан берилади.

СССР Жамғармалар банкининг Тошкент шаҳар бошқармаси.

Радио ишқибозлари диққатига!

Тошкент шаҳар «Орбита-Сервис» техника маркази

мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва япон маиший радиоаппаратураларига радиодеталларни

НАҚД ПУЛГА ВА ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ЭРКИН РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛАДИ

Радио деталларини реализация қилиш пункти қуйидаги адресда жойлашган: Тошкент, Қорақамиш 2/4 массиви, маиший хизмат шаҳарчаси.

Иш вақти — соат 9 дан 18.00 гача.

Танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ОРБИТА-СЕРВИС» ТЕХНИКА МАРКАЗИ.

«Орбита-сервис»

ремонт қилади ва маслаҳат беради

АГАР СИЗ МУРОМ РАДИОЎЛЧАГИЧ ПРИБОРЛАР ЗАВОДИНИНГ («ҚАНТАТА-205» РАДИОЛАСИНИ, «ОДА—102» ИХЧАМ КОМПЛЕКСИНИ, «ЮНОСТЬ—21», «АЭЛИТА» СИНТЕЗАТОРЛАРИНИ), шунингдек, Волжск электромеханика заводининг радиоаппаратураларини, «ИЛЕТЬ» ВА «САИДА» МАГНИТОФОНЛАРИНИ СОТИБ ОЛГАН БЎЛСАНГИЗ

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ОРБИТА-СЕРВИС» ТЕХНИКА МАРКАЗИ МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ.

Ана шу маҳсулотларни ишлаб чиқарган заводларнинг вакиллари юқоридаги аппаратуралардан фойдаланиш масалалари юзасидан маслаҳатлар беришади, нуқсонларини тузатишади.

Шу ернинг ўзида клавишли электр чолғу асбоблари, овоз кучайтиргичлар, магнит ёзувли юқори класс аппаратуралари ремонт қилинади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинг: Тошкент, Чилонзор кўчаси, 83. Иш вақти — соат 9.15 дан 18.30 гача. Танаффус соат 13.00 да 14.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ОРБИТА-СЕРВИС» ТЕХНИКА МАРКАЗИ.

Дала-ҳовли эгалари диққатига!

Дала-ҳовли олган кишилар олдида қандай уй қурсам экан, қурилиш материалларини қаердан оламан, уларни қандай ташиб келтираман мазмунидаги қатор муаммолар кўндаланг бўлади.

ТАЙЁР ЧОРБОҒ УЙЧАСИНИ СОТИБ ОЛСАНГИЗ, ДАРҲОЛ АНА ШУ ТАШВИШЛАРДАН ҚУТУЛАСИЗ.

БУНДАЙ УЙЛАРНИ «ТАШЖИЛРЕМОНТ» ТРЕСТИНИНГ 1-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ ТАЙЁРЛАЯПТИ.

Уйларнинг сатҳи 9 квадрат метрдан 16 квадрат метргача, нархи 900 сўмдан 1000 сўмгача.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Циолковский кўчаси, 183 (1-қурилиш бошқармасининг базаси), телефон: 67-55-73.

Қўшимча маълумотларни 33-06-22 телефони орқали олиш мумкин.

«ТАШЖИЛРЕМОНТ» ТРЕСТИНИНГ 1-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ.

«Зенит-7» фирмали техника-савдо маркази

Сизнинг хизматингизда!

«Свитязь» ательеси

Тошкент шаҳридаги ташкилотлар ва пойтахт аҳолиси учун барча маркалардаги фотокиноаппаратураларни кафолатли ва кафолат муддатидан сўнгги (пулли) ремонт қилиб беради. Ремонт учун пул ўтказиш йўли билан ва нақд пул билан ҳисоб-китоб қилинади. Шунингдек, шаҳардаги савдо ташкилотлари учун савдоолди назорати ва ремонти бажариб берилади.

Маълумотлар олиш учун телефон — 45-45-53. Адрес: Халқлар дўстлиги, 8-А (метронинг «Комсомол» станцияси»). Иш соатлари: соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 12.30 дан 13.30 гача, дам олиш куни — якшанба.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техника-савдо маркази «СНЕЖИНКА-3М» ва «ЮРЮЗАНЬ-7» холодильниклари, шунингдек, Подольск механика заводида ишлаб чиқарилган тикув машиналарини кафолатли ремонт қилиб беради.

Шаҳар аҳолиси ҳамда ташкилотлар ва корхоналар учун — барча маркадаги холодильникларга техника хизмати кўрсатади ва уларни пулли ремонт қилиб беради. Бу хизматлар учун пул ўтказиш йўли билан ва нақд пул билан ҳақ тўланади.

Маълумотлар олиш учун телефон — 54-04-92. Адрес: Ленин райони, Чехов кўчаси, 10-уй (метронинг «Ойбек» станцияси). Иш соатлари: соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба.

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ ТЕХНИКА-САВДО МАРКАЗИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ОЙИЖОНИМНИ КУТЯПМАН.
А. Мерковкин ва И. Шогин (ТАСС) сурати.

Талабаларга қулайлик

⊙ СССР халқ таълими Давлат комитетининг шу йил 1 июнда чиқарган қарорига мувофиқ, ўрта мактабни битирган ҳар бир ўқувчига олий ўқув юртига кўрсатиш учун бериладиган характеристика бекор қилинди. Энди бўлажак студентлардан институтларга кириш учун педсовет характеристикаси талаб қилинмайдиган бўлди.

⊙ Мактаб ўқувчилари орасидан қобилиятлилари турли олимпиадаларда қатнашиб келадилар. Бутуниттифоқ олимпиадасида қатнашиб биринчи, иккинчи ва учинчи даражали дипломлар билан тақдирланган ғолиб ўқувчилар институтларга кириш учун имтиёзга эга бўлишади. Олимпиада ғолиблари олий ўқув юртларига имтиҳонсиз, тўғридан-тўғри студентликка қабул қилинадиган бўлдилар.

⊙ Кишинёв шаҳридаги 10-синф ўқувчилари етуклик гувоҳномаси олиш учун математикадан ёзма иш топширишди. Баъзи ўқувчилар олган баҳо ҳам етуклик гувоҳномасига, ҳам политехника институти (бу фан конкурс имтиҳони бўлса) кириш варақасига қўйилади.

Ҳозирча тажриба тариқасида синаб кўрилаётган бундай тадбир билан ўқувчи ҳам ўрта мактабни битиради, ҳам олий ва ўрта махсус ўқув юртларига қабул қилинади. Бунда мактаб ўқувчиси бажарган ёзма ишни баҳолаш пайтида институт ўқитувчиси ҳам қатнашиб, ўз имзосини қўяди. Энди ўзи ҳоҳлаган институтга кириб ўқимоқчи бўлган студентларни институт ўзи қидирмоқда.

С. ҒАФУРОВ.

Ташмачилар

(Ҳажвия)

Турган гап, ташмачиларга қарши курашда забардаст, қаттиққўл бўлиш лозим. Шу сабабли аёллар ички кийимлари ишлаб чиқарувчи фабрикада социалистик мулкни талон-тарож қилувчиларга қарши курашиш, уларни таг-томири билан йўқотиш мақсадида комиссия тузилиб, унга эркак киши раис қилиб тайинланди. У ўзига топширилган масъулиятли вазифани сидқидилдан бажариш мақсадида, вақтни ўтказмай, шу куниёқ ишни бошлаб юборди. Эгнида оқ халат (хотини касалхонада завхоз). Унинг бир ўзи шундай қийин ишни эплолмай қолиши мумкин, деб ўйлаган директор халқ контроли группасининг раиси билан хўжалик ишлари бўйича ўз ўринбосарини унга ёрдамга ташлади — улар ҳам эркак. Мадад кучи ўз вақтида етиб келиб, енг шимариб, фабриканинг «чиқиш» дарвозаси олдидан жой олди.

Бундай фабриканинг аксари ишчилари аёллар бўлиши ўзингизга маълум, албатта. Энди ўзингиз ўйланг: учта давангирдек-давангирдек эркак бегона аёлларни тинтув қилиб турса яхшими? Буни бирортасининг чапани эри кўриб қолса нима бўлади — бир кўз олдингизга келтиринг! Вой-вой-вой!!!

Эҳтиёт бўлган яхши, деб, аёллардан ҳам иккита шаддодроғини ёрдамга олишди. Бошланди.

— Келинг, келинг, Соттихон! Қани, мана бу хонага киринг-чи!

Соттихон беихтиёр кўкрагини ушлади.

— Менга тегманг, ўзимнинг сийнабандим!

Соттихонни зўрлаб ичкарига киритиб юборишди. Бир оз вақт ўтгач, ёрдамчи аёллардан бири қўлида сийнабанд билан, унинг кетидан эса қизаринқираган Соттихон чиқиб келди. Текширувчи аёл:

— Пасидагиси эски экан, ўзиники бўлса керак, — деганди, Соттихон бидирлай кетди:

— Буниси ҳам ўзимники! Нега ишонмайсизлар, ўзимники деяпман-ку!

— Ўзингизники бўлса, фабриканинг печати нима қилади бунда, а? Яна бугунги число билан...

Бундай фактга қарши ғиқ этолмаган Соттихон, энди ялинишга тушди:

— Жон акалар, жо-о-он акахонлар! Акт тузманглар, ўтинаман, шу охиргиси.

— Менга қаранг, уялмайсизми, а?! Шу билан нечанчи бор қўлга тушяпсиз-у, ҳар гал шу охиргиси дейсиз-а! Ҳа, майли, яна бир бор кечирамиз, лекин бу охиргиси бўлсин.

Қоматлари келишган кўкраклари бўртиб турган кейинги аёл ичкари хонага кирди-ю, бир оз фурсат ўтгач, кўйлаклари шалвираб қайтиб чиқди. Кетидан чиқиб келган ёрдамчи аёл бешта сийнабандни яшикка ташлади.

— Ия, вей, Таннозой! Қоматингизга қойил қолиб юрсак, гап бу ёқда эканда, а! Яшанг-е!!! Сиздақалардан ўнта бўлса, фабрикамизга экспедиторларнинг ҳам кераги бўлмай қоларкан-да. Уялинге!!!

Албатта Таннозойнинг уялганини сезган бўлсангиз керак. Шунақанги уялди-ки, ҳаяжондан кўзлари пир-пир учди. Бу эса текширувчиларга сузилиб, кўз қисаётган бўлиб туюлди-ю, уни ҳам «охирги марта» кечиришди.

Шу пайт қош-кўзларини рўмол билан чирмаб, эски халат кийиб олган аёл кўринди. Текширувчилар уни биринчи бор кўраётганлари сабабли таниёлмай, янги ишга келганлардан бўлса керак, деб ўйлашди. Улар биринчи кунданоқ ташмачилик қилмаса керак, деган фикрга бордилар-у, бироқ қоида ҳаммага бир: уни ҳам ичкарига киритиб юбордилар.

Бир маҳал ичкаридан аёлларнинг «Вой! Вой ўлай! Бу нимаси!» деган овозлари эшитилди. Буни эшитган текширувчилар ичкарига ёпирилдилар. Хонанинг қоқ ўртасида ярим яланғоч эркак довдираб турар, ерда эса катта размерли сийнабанд билан аёлларнинг тўртта колготкаси ётарди. Ёрдамчи аёллар бурчакка тиқилиб олиб, қиқир-қиқир кулардилар.

— Ия, ҳа! Ҳорманг, Саттор кеннойи!!!

Ер ёрилмади-ю, Саттор ака... ҳа, айтгандай фойдаси йўқ, барибир кирмасди — ўрганиб кетган. Фақат:

— Тирикчилик, — деб минғирлаб қўя қолди.

Текширувчиларни қаттиққўл деб эшик тагига қўйишганди, буни қарангки, учови ҳам раҳмдил экан, ҳеч кимни хатга туширишмади.

Ҳамма ўтиб, ҳеч ким қолмаганига ишонч ҳосил қилган ташмачилар... кечирасиз текширувчилар демоқчийдим, директорнинг олдига кириб, ундан «оқ фотиҳа» олишгач, иккита катта-катта яшикларда йиғилиб қолган буюмларни машинага ортиб, фабрика дарвозасидан чиқдилар-да, «левий» томонга бурилиб кетдилар.

Бор гап шу.

Ҳа, айтгандай, ташмачиликнинг олдини олиш, бундан кейин бундай бемазагарчиликларнинг қайтарилмаслиги учун ҳалиги баҳоначи аёлларга виговор эълон қилинди.

Адолатли ҳукм.

Баҳром ЮНУСОВ.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

8 ВА 9 ИЮЛЬ СОАТ 16.00 ДА

«ИНЬ-ЯНЬ» БИРЛАШМАСИ

«Ташриф қоғози»

КЎНГИЛОЧАР ШОУ-ПРОГРАММАСИНИ

намойиш этади

ПРОГРАММАДА:
«УШУ» нинг ташқи ва ички усуллари;
корейсча ТАЙКВАНДО курашининг оёқ, қўл комплекслари;
кота рақслари, каратэ-до, ўз-ўзини ҳимоя қилиш усуллари, жуфт-жуфт бўлиб амалга ошириладиган «айкидо» машқлари.
Республика Модалар театрининг чиқишлари.
Замонавий кийим-бошлар намойиши.

АУКЦИОН! АУКЦИОН! АУКЦИОН!

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ.
Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Справкалар учун телефонлар — 44-35-91, 44-35-84.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ИДОРАСИ

1989 ЙИЛ 17 ИЮЛДАН

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИДА ЭСКИ

БАДИИЙ ВА ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАРНИНГ СОВЕТ КИНОСИ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН НАМОЙИШИНИ

ташкил этади

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
17—18 июль — ОЛИС ВА ЯҚИН ЙИЛЛАР.
22—23 июль — ФАВҚУЛОДДА КОМИССИЯ.

«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА
17—18 июль — МИЛТИҚЛИ КИШИ.
22—23 июль — КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ.

«МОСКВА» КИНОТЕАТРИДА
17—18 июль — ИНҚИЛОБ ЧАВАНДОЗЛАРИ.
22—23 июль — ЖОНТОЙНИНГ ҚАСАМИ.

ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
17—18 июль — АЛВИДО, ҒУР ЁШЛИГИМ.
22—23 июль — 53-ЙИЛНИНГ СОВУҚ ЁЗИ.

ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
17—18 июль — ҲУКУМАТ АЪЗОСИ.
22—23 июль — ТУБАН КЕТИШ АЛАМИ.

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОЗОҒИСТОН» КИНОТЕАТРИДА
17—19 июль — КИНОРЕЖИССЁР ЮЛИЙ РЕЙЗМАН.
20—23 июль — ҚИРОЛИЧАЛАР РОЛИНИ ЎЙНАМАГАНМАН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР 25 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
17—19 июль — ИЛЬЯ ФРЕЗ ВА УНИНГ ФИЛЬМЛАРИ.
20—23 июль — МАРК РЕЙЗЕН. БИР КУН ВА БУТУН УМР.

«ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА
17—19 июль — ХАЛҚ ЭЪТИРОФ ҚИЛГАН.
20—23 июль — МАРК РЕЙЗЕН. БИР КУН ВА БУТУН УМР.

«ЧАЙКА» КИНОТЕАТРИДА
17—19 июль — СЕРГЕЙ ДОВЖЕНКО НЕГА КЕТЯПТИ.
20—23 июль — ИЛЛЮЗИОН.

«НУКУС» КИНОТЕАТРИДА
17—19 июль — НИКОЛАЙ КРЮЧКОВ.
20—23 июль — КИНОРЕЖИССЁР АЛЕКСАНДР ЗАРХИ.

ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
17—19 июль — КИНОРЕЖИССЁР АЛЕКСАНДР ЗАРХИ.
20—23 июль — ТЕАТР, КИНО, ТЕЛЕВИДЕНИЕ РАССОМИ.

«ТИНЧЛИК» КИНОТЕАТРИДА
17—19 июль — СЕРГЕЙ ЭЙЗЕНШТЕЙН. МУҚАДДИМА.
20—23 июль — СЕРГЕЙ ЭЙЗЕНШТЕЙН. ИЛОВА.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ИДОРАСИ.
«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«МИКОНД» ЗАВОДИГА:

радиодеталларни йиғувчи аёллар, ўлчовчилар, назоратчилар, электриклар, токарлар, технологлар, химик-инженерлар, конструкторлар, цехларнинг бошлиқлари, мастерлар, план-иқтисод бўлимининг бошлиғи.

ЗАВОД ҚИЗЛАР ВА АЁЛЛАРНИ НАЗОРАТЧИ, ПРИБОРЛАРНИ ЙИҒИШ, ПРИБОРСОЗ (бу иш жисмонан енгил, покиза, уни тез ўзлаштириб олиш мумкин ва яхши ҳақ тўланади) КАСБЛАРДА ИШЛАШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Бу ерда қисқа муддат ичида токарлик, фрезерлик, асбобсоз-слесарь, электрик касбларини эгаллаб олиш мумкин.

Заводда меҳнат қилувчи ҳамма кишиларни хизмат автобуслари ишга олиб келиб ва ишдан олиб бориб қўяди. Завод кечки ишчи ёшлар мактаби, электр-механика техникумининг филиалига, санаторий-профилакторий, дам олиш уйи, спорт залига эга. Турли бадиий ҳаваскорлик тўгараклари фаолият кўрсатаётган завод клуби мавжуд. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтган ёшлар заводга ишга киришда алоҳида имтиёзлардан фойдаланадилар: навбатдан ташқари шинам ва қулай замонавий ётоқхона билан таъминланадилар, Совет Армиясига чақирилишига қадар заводда ишлаган ёшларнинг армиядаги хизмат муддати меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади, бу уларга хизмат кўрсатган йиллари учун мукофот пули ва 13—14 маошларни олишларига ҳуқуқ беради.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 6-уй — аҳолини ишга жойлааштириш маркази ёки аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг Собир Раҳимов район бўлими — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

Кино

6 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 16, 18.30, 20.40); «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (кичик зал, 17, 19.30).
Қозоғистон — «ЎЙНА, ЎЙНА» (16, 20.00), «МУДҲИШ ХАТО» (19.00).
Восток — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).
Хива (ёзги) — «НОВОЛИПКИЛИК ҚИЗЛАР. ЖАННАТ ОЛМАЛАРИ». (22.00).
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ҚЎМСАШ» (16, 18.30, 21.00);
Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (16, 20.45); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 18.30).
Москва — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (16, 18.30, 20.40).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (17, 20.00).
Лисунов номли — «ҚАЕРДАДИР, ШАҲАР ЧЕККАСИДА» (тоқ соатларда).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МУДҲИШ ХАТО» (жуфт соатларда).
Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (21.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 16, 18.30).
Дружба — «МУДҲИШ ХАТО» (20.40); «ЎЙНА, ЎЙНА» (17, 18, 20.00).

7 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).
Қозоғистон — «ЎЙНА, ЎЙНА» (12, 13, 16, 17, 20.00); «МУДҲИШ ХАТО» (11, 15, 19.00).
Восток — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Фестиваль (ёзги) — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (22.00).
Хива (ёзги) — «БИРИНЧИ БЎЛИБ УР, ФРЕДИ» (22.00).
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «АЙБСИЗЛИГИ ТАХМИН ҚИЛИНМОҚДА» (тоқ соатларда).
Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 16, 20.45); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 13.30, 18.30).
Москва — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40);
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (жуфт соатларда); «ҚЎМСАШ» (20.30).
Лисунов номли — «ПОЛКОВНИК РЕДЛЬ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МУДҲИШ ХАТО» (жуфт соатларда).
Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 21.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 16, 18.30).
Дружба — «МУДҲИШ ХАТО» (11, 14, 15, 20.40); «ЎЙНА, ЎЙНА» (17, 18, 20.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 12.00).

Автомат-жавоб берувчи телефонлар:
Дружба — 67-96-87
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — 53-65-87
С. Раҳимов номли—48-46-71
Ҳамза номли — 91-10-51
Тинчлик — 58-34-88
Искра — 39-14-59.

«СССР 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

конкурсли асосда

БОШ ДИРЕКТОР ЛАВОЗИМИГА САЙЛОВ ЎТКАЗАДИ

Олий маълумотли ва раҳбарлик лавозимларида иш тажрибасига эга бўлган кишилар конкурсда қатнашишга таклиф қилинадилар.

АРИЗАЛАРНИ БЕРИШ МУДДАТИ — 1989 ЙИЛ 18 ИЮЛГАЧА.

Справкалар юзасидан қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинсин: 64-12-69, 64-07-81.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳри, 142-алоқа бўлими, Луначарский шоссеси, 434-уй.

Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти томонидан **Умирзоқова Гулнора Салимжоновна** номига берилган ПВ-830689 номерли йўқолган ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё университети томонидан **Холматов Набижон Бегматович** номига берилган Ч-723257 номерли йўқолган ИМТИЁЗЛИ ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Акмал Икромов районидаги 109-ўрта мактаб томонидан **Зокирова Гўзал Иргашевна** номига берилган 792821 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р—09792. Б.2148. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10